

Hi Court

ศาลาลูกเสือ

ปีที่ 7 ฉบับที่ 2 เมษายน - มิถุนายน 2563

บทสัมภาษณ์ประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลลูกเสือ

บทสัมภาษณ์ประธานแผนกคดีอุทธรณ์คดีชั้นหนึ่งพิเศษ

บทสัมภาษณ์อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ระบบกฎหมายเยาวชนและครอบครัวของประเทศไทย

คดีเยาวชนและครอบครัวที่น่าสนใจ

กฎหมายครอบครัวของประเทศแคนาดา

การดำเนินงานของศาลยุติธรรมในการคุ้มครองผู้เสียหาย
และกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในคดีเด็กและเยาวชน

Work from Home

เล่าเรื่องจากเมืองนอก : Victoria ที่กึกก้อง

Run for Health

รอบรู้ข่าวรอบรู้

หลังจากจุลสารศาลฎีกาฉบับที่แล้วได้แนะนำให้ผู้อ่านทุกท่านได้รู้จักกับการประชุม ALA และ CACJ ซึ่งประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็นเจ้าภาพ โดยจัดทำเป็นฉบับพิเศษ (Special Issue) อุทิศพื้นที่ให้แก่เรื่องราวที่เกี่ยวกับการประชุมทั้งสองเรื่องดังกล่าวแล้ว จุลสารศาลฎีกาฉบับนี้จึงมีเนื้อหาหลากหลายที่แตกต่าง ๆ เช่นเดิม ซึ่งกอง บก. ประชุมหารือกันแล้วว่า จะให้เป็นธีม (Theme) ของคดีเยาวชนและครอบครัว ซึ่งเป็นหนึ่งในแผนกคดีพิเศษในศาลฎีกาของเรา ก่อนอื่นขอขอบคุณคุณณธณ โพธิ์เถื่อน จิตรกร สังกัดกลุ่มจิตรกรรม สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร ที่อนุเคราะห์ภาพสีน้ำของอาคารศาลฎีกาเดิมและศาลฎีกาปัจจุบัน สำหรับทำเป็นปกหน้าและปกหลังของจุลสารศาลฎีกาฉบับนี้ ส่วนเนื้อหาภายในเล่มเริ่มจากระบบกฎหมายเยาวชนและครอบครัวของประเทศไทยโดยท่านเลขาธิการศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง บก. ได้มีโอกาสไปสัมภาษณ์ผู้บริหารที่กำกับดูแลคดีดังกล่าวทั้งสามชั้นศาล ได้แก่ ท่านสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ท่านไมตรี สุเทพากุล ประธานศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์คดี ท่านวาสนา หงส์เจริญ ประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกา และท่านวิรา ยากะจิ ญ พิบูล เลขาธิการแผนกฯ ส่งคำพิพากษาศาลฎีกาคดีเยาวชนและครอบครัวที่น่าสนใจมาลงประดับความรู้ท่านผู้อ่าน และยังได้ตีพิมพ์บทความ “เล่าเรื่องจากเมืองนอก” ในช่วงที่ไปอบรมกฎหมายคดีเยาวชนและครอบครัวที่ประเทศแคนาดาแถมมาอีกเรื่อง นอกจากนี้ยังมีบทความเกี่ยวกับกฎหมายเยาวชนและครอบครัวจากท่านผู้ช่วยผู้พิพากษาในแผนกอีกสองเรื่อง คอลัมน์เกี่ยวกับเทคโนโลยีก็จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานที่บ้าน (Work from Home: WFH) เพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ปกิณกะฉบับนี้เป็นเรื่องราวสร้างแรงบันดาลใจในการออกมาวิ่งของท่านคมน์ทนงชัย ฉายไฟโรจน์ เลขาธิการศาลฎีกา คอลัมน์ถามมา-ตอบไป ก็มีปัญหาเกี่ยวกับการทำงานพร้อมแนวทางแก้ไขมาให้เช่นเดิม ส่วนคอลัมน์ “รอบรู้ชวนอร่อย” เนื่องจากร้านอาหารต่าง ๆ ไม่อาจเปิดให้บริการนันทานที่ร้านได้ตามคำสั่งของกรุงเทพมหานคร จากสาเหตุโรคโควิด-19 (Covid-19) ระบาด จึงเป็นการแนะนำร้านอาหารแบบปากต่อปาก ไม่ได้ไปลองชิมเองแต่น้อง ๆ ที่แนะนำมาเขารับรองความอร่อยและน่าถ่ายรูป (อย่างแรง) ช่วงนี้รัฐบาลณรงค์ให้ “อยู่บ้าน หยุดเชื้อ เพื่อชาติ” ก็ขอให้ผู้อ่านที่รักทุกท่านรักษาเนื้อรักษาตัว ป้องกันตนเองและผู้อื่น ผ่านพ้นวิกฤตโรคระบาดนี้ถ้วนทั่วทุกคนด้วยนะครับ

mr_ruangsit@yahoo.com

บทความ ข้อความ หรือความเห็นใด ๆ ที่ปรากฏในจุลสารศาลฎีกาเป็นความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ซึ่งศาลฎีกาและกองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย

3	ระบบกฎหมายเยาวชนและครอบครัวของประเทศไทย
4 - 6	บทสัมภาษณ์ท่านสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง
7 - 8	บทสัมภาษณ์ท่านไมตรี สุเทพากุล ประธานศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์คดี
9 - 10	บทสัมภาษณ์ท่านวาสนา หงส์เจริญ ประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกา
11 - 12	คดีเยาวชนและครอบครัวที่น่าสนใจ
13 - 14	กฎหมายครอบครัวของประเทศแคนาดา
15 - 16	การดำเนินงานของศาลยุติธรรมในด้านการคุ้มครองผู้เสียหายและกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในคดีเด็กและเยาวชน
17	Work from Home
18 - 19	เล่าเรื่องจากเมืองนอก: Victoria ที่คิดถึง
20	ปกิณกะ: Run for Health
21	รอบรู้ศาลฎีกา
22	ถามมา-ตอบไป
23	รอบรู้ชวนอร่อย

คณะทำงาน

บรรณาธิการ : นายเรืองสิทธิ์ ตันกาญจนานุรักษ์
 ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางสาวปัญญารัตน์ มีผล
 ผู้ช่วยบรรณาธิการ : นางนัตยา ทองสุก
 คณะทำงาน : นางสาวภาวิณี สุชีทรัพย์ • นางชนิดาภา ภู่แสน
 นางดิษยา มนุษุข • นายรัฐพล ทองมาก
 นางสาวแสงเดือน ยิ่งสัมพันธ์เจริญ • นางพัชรินทร์ นิธิพิเชฐ
 นางสาวศุภลภัส วัฒนราษฎร์ • นางโชติมา อินทร์ธิดา
 นางสาวภาวดี ภาณุธรรมชัย • นางสาวอัญพัชญ์ จิระพงศ์ศรี
 นางสาวเนตรนภา นาคปาน • นายสมชาย วรเลิศ
 นางสาวรัตติรินทร์ อาริยะวีระกุล
 นายสกนธ์ เรืองนุ่น (ออกแบบ, ประสานงาน)
 นางสาวพรประภา ทรงฤกษ์ (พิสูจน์อักษร)

ระบบกฎหมาย เยาวชนและครอบครัวของประเทศไทย

สิรินธร สุจินนัสกุล

เลขานุการศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ก่อนปี 2495 การพิจารณาพิพากษาคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด ศาลจะพิเคราะห์ถึงความรู้สึกผิดชอบของเด็ก ประกอบกับลักษณะของความผิด และกำหนดโทษไปตามความเหมาะสม ส่วนการควบคุมเด็กที่กระทำความผิดได้มีการจัดตั้งโรงเรียนดัดสันดานขึ้นที่เกาะสีชัง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ใช้เป็นสถานที่ควบคุมตัวและแก้ไขอุปนิสัยเด็กที่กระทำความผิดที่มีอายุระหว่าง 10 ปี ถึง 16 ปี อันเป็นการปฏิบัติต่อเด็กหลังจากศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้ว ส่วนวิธีการปฏิบัติต่อเด็กในระหว่างที่จับกุมและระหว่างการพิจารณาคดีไม่มีกฎหมายบัญญัติวิธีการไว้ เด็กที่กระทำความผิดจึงได้รับการปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการไม่เหมาะสมและมีผลเสียแก่เด็ก ต่อมาในปี 2493 สมัยจอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด จึงได้ส่งคณะผู้พิพากษาไปศึกษาดูงานที่ต่างประเทศ ภายหลังกลับจากการศึกษาดูงาน จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 และพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2494 ขึ้น และได้เปิดทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2495 โดยพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิดอาคารศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง ณ อาคารศาลแขวงพระนครใต้หรืออาคารศาลปรีเสนาเดิม ตำบลตลาดน้อย อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร ซึ่งเป็นอาคารที่ทำการชั่วคราว ส่วนอาคารที่ทำการถาวรได้ก่อสร้างขึ้นบนที่ดินราชพัสดุใกล้ศาลหลักเมืองด้านถนนราชินี เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร ในปี 2496

การจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนขึ้นข้างต้นนับเป็นการเริ่มต้นระบบการแก้ไขเยียวยาเด็กและเยาวชนที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยแยกการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดจากการปฏิบัติสำหรับผู้ใหญ่ เพราะถือว่าเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดไม่ใช่อาชญากร เป็นแต่เพียงผู้กระทำความผิดกฎหมายของสังคม แต่เมื่อเวลาผ่านไปพบว่ากฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลคดีเด็กและเยาวชนและกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณา

คดีเด็กและเยาวชนมีบทบัญญัติไม่เหมาะสมหลายประการในเรื่องของการคุ้มครองเด็กและเยาวชน อีกทั้งรัฐบาลเห็นว่าสถาบันครอบครัวมีความสำคัญต่อปัญหาเด็กและเยาวชน ในปี 2534 จึงได้ตราพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 ขึ้น และจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวขึ้นอีกหลายแห่ง รวมถึงจัดตั้งแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัด เพื่อเป็นการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน และสถาบันครอบครัวอย่างทั่วถึง

ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งบัญญัติให้มีหลักการสำคัญเพิ่มเติมหลายประการ เช่น การยึดประโยชน์สูงสุดของเด็ก การปฏิบัติต่อเด็กด้วยหลักมนุษยธรรมและเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของเด็กและเยาวชน ตลอดจนให้เด็กและเยาวชนได้รับการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูให้ตรงกับสภาพปัญหา และอยู่ในกระบวนการยุติธรรมให้สั้นที่สุด ได้แก่ การตรวจสอบการจับกุม การใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา มาตรการแทนการพิพากษาคดี และการพิจารณาคดีคุ้มครองสวัสดิภาพของบุคคลในครอบครัวที่ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว เป็นต้น

ปัจจุบันได้มีการเปิดทำการศาลเยาวชนและครอบครัวครบทุกจังหวัดทั่วประเทศ จำนวน 76 ศาล และมีสาขาอีก 7 แห่ง ต่อมาในปี 2554 พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 202 ให้ยกเลิกแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว และเปลี่ยนชื่อเป็นศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดให้เหมือนกันทั่วประเทศ

การดำเนินกระบวนการพิจารณาพิพากษาคดีอาญาของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลจะคำนึงถึงสวัสดิภาพและอนาคตของเด็กหรือเยาวชนซึ่งควรจะได้รับการฝึกอบรม สั่งสอน สงเคราะห์ ให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี ยิ่งกว่าการลงโทษ โดยคำนึงถึงบุคลิกลักษณะ สุขภาพ และสภาวะทางจิตของเด็กหรือเยาวชน เป็นการเฉพาะราย ส่วนการดำเนินกระบวนการพิจารณาตีแผ่ของศาลเยาวชนและครอบครัวจะมุ่งเน้นการคุ้มครองสถานภาพของครอบครัว การรักษามลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและทรัพย์สินของผู้เยาว์ โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพ อนาคตและความผาสุกของผู้เยาว์เป็นสำคัญ รวมทั้งหามาตรการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือสามิภริยาให้ปรองดองกัน และปรับปรุงความสัมพันธ์ระหว่างกันและกับบุตร กล่าวโดยสรุป ศาลเยาวชนและครอบครัวจึงถือเป็นศาลชั้นอุทธรณ์ที่มีภารกิจพิจารณาตีพิเศษแตกต่างจากศาลชั้นต้นทั่วไป โดยมีจุดมุ่งหมายมุ่งคุ้มครองสิทธิ สวัสดิภาพ และวิธีปฏิบัติต่อเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิด และคุ้มครองสถานภาพของครอบครัวให้เกิดความสงบสุข โดยคำนึงถึงสวัสดิภาพของบุตรเป็นสำคัญ

บทสัมภาษณ์ ท่านสิทธินันท์ อนะชกิจ

อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

เรื่องสิทธิ์ ต้นกาญจนาบุรุษย์

สองเลขานุการศาลฎีกา

ขอ

เรียนถาม

ถึงที่มาของการจัดตั้ง

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ว่ามีความเป็นมาอย่างไรบ้างครับ

ท่านอธิบดี: ต้องเรียนว่าศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน ก่อตั้งมาก่อนศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ ในศาลชั้นต้นทุกศาล ย้อนไปในอดีตในระบบการพิจารณาพิพากษาคดี ที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดจะรวมอยู่กับศาลผู้ใหญ่ ใช้กฎหมายเดียวกันในการตัดสินคดี จนกระทั่งวันที่ 28 มกราคม 2495 พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคาร ที่ทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนแห่งแรกที่เป็นอาคารเดิมของ ศาลปรีธาดา ตั้งอยู่ถนนเจริญกรุง ตำบลตลาดน้อย อำเภอสัมพันธวงศ์ จังหวัดพระนคร มีบันทึกในหนังสือของท่านผู้พิพากษา เอมิล ซ็อดตรอทท์ ว่า สภาพอาณาบริเวณศาลปรีธาดามีได้เป็น อาคารของราชการ เป็นบ้านที่ศาลเช่ามาในราคา 90 บาทต่อเดือน เจ้าของผู้ให้เช่าคือพระยาประเสริฐวานิช (เจ้าสัวเส็งหรือเตียงเสง เศรษฐบุตร) เจ้าภาษีอากรผู้มีฐานะรายหนึ่งในพระนคร ต่อมา เมื่อศาลคดีเด็กและเยาวชน ถนนราชินี สร้างเสร็จจึงมีการย้าย ที่ทำการศาลมาอยู่ที่ทำการแห่งใหม่ จนกระทั่งวันที่ 30 กันยายน 2558 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ สยามมกุฎราชกุมาร (พระราชอิสริยยศในขณะนั้น) เสด็จพระราชดำเนินทรงวางศิลาฤกษ์ และทรงเปิดอาคารที่ทำการศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ที่ทำการแห่งใหม่ที่ถนนกำแพงเพชร แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร อันเป็นที่ทำการในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เมื่อเปิดทำการศาลคดีเด็กและเยาวชนกลางในกรุงเทพมหานครแล้ว กระทรวงยุติธรรมได้ทยอยเปิดทำการศาลเยาวชนในภูมิภาค พร้อมสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนไปด้วย เช่นที่ จังหวัดเชียงใหม่ สงขลา นครราชสีมา เป็นต้น และมีการเปลี่ยนชื่อ ศาลคดีเด็กและเยาวชนกลาง เป็นศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ในปี 2534 ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัว

และ

วิธีพิจารณา

คดีเยาวชนและครอบครัว

พ.ศ. 2534 และเพิ่มเติมภารกิจของ

ศาลเยาวชน จากเดิมที่ศาลคดีเด็กและเยาวชน

มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนกระทำความ

ผิดเพียงด้านเดียว เป็นให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่ง

เกี่ยวกับครอบครัวและคดีที่ผู้เยาว์มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสีย

รวมทั้งมีการทยอยเปิดทำการศาลเยาวชนและครอบครัวให้ครบ

ทั่วประเทศทุกจังหวัดในราวปี 2550 แต่ศาลเยาวชนและครอบครัว

ในขณะนั้นมีชื่อ 2 แบบ คือ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัด... และ

ศาลจังหวัด...แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เป็นที่สงสัยของ

หน่วยงานฝ่ายอื่นว่ามีชื่อต่างกันอย่างไร ซึ่งความจริงแล้วต่างแค่ชื่อศาล

แต่อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีเหมือนกัน จนกระทั่ง

ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2554 ที่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติ

ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและ

ครอบครัว พ.ศ. 2553 จึงมีการเปลี่ยนชื่อศาลเยาวชนและครอบครัว

ทั่วประเทศให้เหมือนกันทั้งหมด เป็นศาลเยาวชนและครอบครัว

จังหวัด... และบัญญัติเพิ่มสิทธิประโยชน์ของเด็ก เยาวชนและบุคคล

ในครอบครัวอีกมากมาย

ศาลเยาวชนและครอบครัวมีเขตอำนาจและประเภทคดีที่ขึ้นสู่

การพิจารณาพิพากษาเป็นคดีประเภทใดบ้างครับ

ท่านอธิบดี: อำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลเยาวชน

และครอบครัวมีบัญญัติไว้ในมาตรา 10 ของพระราชบัญญัติ

ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

พ.ศ. 2553 คือ 1. คดีอาญาที่มีข้อหาว่าเด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด

เด็กหรือเยาวชนที่จะถูกจับกุมและถูกฟ้องต่อศาลเยาวชนต้องมีอายุ
กว่า 10 ปีขึ้นไป แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ โดยถืออายุในวันกระทำ
ความผิดเป็นสำคัญ แม้ภายหลังเกิดเหตุเด็กหรือเยาวชนจะหลบหนี
และถูกจับกุมตัวได้เมื่ออายุ 25 ปี ที่เป็นผู้ใหญ่แล้วก็ตาม ก็ยังต้อง
นำตัวมาฟ้องยังศาลเยาวชนและครอบครัว 2. คดีอาญาที่ศาลซึ่งมี
อำนาจพิจารณาคดีธรรมดาได้โอนมาตามมาตรา 97 วรรคหนึ่ง
หมายถึง คดีที่บุคคลอายุยังไม่เกิน 20 ปีบริบูรณ์กระทำความผิด
และคดีอยู่ในอำนาจของศาลผู้ใหญ่ ถ้าศาลนั้นพิจารณาโดยคำนึงถึง
สภาพร่างกาย สภาพจิต สติปัญญา และนิสัยแล้วเห็นว่าบุคคลนั้น
ยังมีสภาพเช่นเดียวกับเด็กหรือเยาวชน ให้ศาลนั้นมีอำนาจโอนคดี
ไปพิจารณาในศาลเยาวชนและครอบครัวได้ สรุปคือเป็นเด็กในร่าง
ผู้ใหญ่ นั่นเอง 3. คดีครอบครัว คือคดีแพ่งที่ฟ้องหรือร้องขอต่อศาล
หรือการกระทำใด ๆ ในทางศาลเกี่ยวกับผู้เยาว์หรือครอบครัว
ซึ่งต้องบังคับตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายว่าด้วย
การจดทะเบียนครอบครัวหรือกฎหมายที่เกี่ยวกับครอบครัว เช่น
คดีฟ้องหย่า แบ่งสินสมรส อำนาจปกครองบุตร ชายทรัพย์สินของ
บุตรผู้เยาว์ ร้องขอให้เป็นผู้ปกครองความสามารถ และตั้งผู้อนุบาล
 เป็นต้น 4. คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ คือคดีที่มีรากฐานมาจากคดี
ความรุนแรงในครอบครัวตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำ
ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ที่มีทั้งมาตรการทางอาญา
และมาตรการในการออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพและบรรเทาทุกข์
แต่การออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายความรุนแรง
ในครอบครัวต้องมีการร้องทุกข์เสียก่อน หรือบางครั้งผู้ถูกกระทำ
ด้วยความรุนแรงไม่ได้ร้องทุกข์ภายในอายุความก็ไม่สามารถไปขอ
คุ้มครองสวัสดิภาพต่อศาลได้ จึงเป็นเงื่อนไขที่บังคับให้ผู้ถูกกระทำ
ด้วยความรุนแรงต้องดำเนินคดีต่อบุคคลในครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่
เป็นสามีที่ผู้เสียหายไม่ต้องร้องทุกข์เอาผิด แต่ต้องการให้มีการออก
คำสั่งคุ้มครองความปลอดภัยให้แก่ตนเอง ดังนั้น ในหมวด 15
ว่าด้วยการพิจารณาคดีคุ้มครองสวัสดิภาพจึงบัญญัติกระบวนการ
ขอออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพขึ้นใหม่ เพื่อผ่อนคลายหลักเกณฑ์
ให้เข้าถึงง่าย มีความสะดวกรวดเร็วขึ้นกว่าเดิม เช่น สามารถมาขอให้
ศาลเยาวชนออกคำสั่งคุ้มครองสวัสดิภาพได้โดยไม่ต้องไป
แจ้งความ ร้องทุกข์ แม้คดีจะขาดอายุความก็สามารถมาขอให้
ผู้ขอให้ออกคำสั่งอาจเป็นญาติ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ
พนักงานเจ้าหน้าที่ โดยเจ้าตัวไม่ต้องมาเอง ศาลเยาวชนทุกศาล
จะมีเจ้าหน้าที่คอยช่วยเหลือเขียนคำร้องให้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย
ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินที่ต้องออกคำสั่งคุ้มครองโดยพลัน ศาลสามารถ
ไต่สวนฉุกเฉินและออกคำสั่งได้ทันที ตัวอย่างคำสั่ง เช่น ห้ามใช้
ความรุนแรง ห้ามดื่มสุรา ห้ามเข้าใกล้ตัว ห้ามเข้าที่อยู่อาศัย หาก
มีการฝ่าฝืนศาลมีอำนาจออกหมายจับผู้ถูกกล่าวหามาขังจนกว่า
จะปฏิบัติตามคำสั่งศาลแต่ไม่เกิน 1 เดือน เป็นต้น และ 5. คดีอื่น
ที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว เช่น
กฎหมายคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 กฎหมายว่าด้วยความรุนแรง
ในครอบครัว พ.ศ. 2550 และกฎหมายคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัย
เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ พ.ศ. 2558 หรือ
กฎหมายอัมบยุ เป็นต้น

อยากทราบว่าปัจจุบันองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชน และครอบครัวเป็นอย่างไรบ้างครับ

ท่านอธิบดี: ในระบบองค์คณะของศาลเยาวชนและครอบครัว
จะมีความพิเศษแตกต่างจากองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดี
คดีของศาลผู้ใหญ่ เพราะว่าในสายตาของกฎหมายมองว่าระบบ
ของศาลเยาวชนและครอบครัวหรือปรัชญาของศาลเยาวชน
และครอบครัวไม่ได้เป็นเรื่องของการลงโทษ เนื่องจากเด็กและ
เยาวชนที่กระทำความผิดยังอ่อนโลก อ่อนเยาว์ และอ่อนแอ จึงต้อง
ให้อภัย ให้ออกาส และให้อนาคตด้วยกระบวนการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู
สงเคราะห์ให้เด็กหรือเยาวชนกลับตนเป็นพลเมืองดี ศาลเยาวชนฯ
จึงเหมือนโรงพยาบาลทางสังคม ผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสมทบ
นักจิตวิทยา เหมือนบุคลากรทางการแพทย์ คำพิพากษาของศาล
หรือแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู หรือกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนกับ
แผนการรักษาผู้ป่วย เวชภัณฑ์หรือยาทางการแพทย์ในการรักษา
เด็กหรือเยาวชนเพื่อให้หายจากอาการเจ็บป่วยทางกายทางจิต
และสามารถที่จะกลับคืนสู่ภาวะปกติใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้ ฉะนั้น
คำพิพากษาหรือแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูของศาลเป็นจุดเริ่มต้นของ
การแก้ปัญหา ไม่ใช่ผลลัพธ์สุดท้ายของความสำเร็จในการแก้ไข
ปัญหาเด็กและเยาวชน เป้าหมายความสำเร็จของศาลเยาวชนคือ
การแก้ไขให้เด็กมีสำนึกที่ถูกต้อง มีภูมิคุ้มกันตัวเองจนไม่คิด
กลับไปกระทำผิดซ้ำ ผมเห็นว่าศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นศาล
ที่แก้ไขไม่ใช่แก้แค้น เป็นศาลที่ให้อภัยไม่ใช่อาฆาต เป็นศาลที่
ให้ออกาสไม่ใช่ปิดกั้น เป็นศาลที่สร้างสมานฉันท์ไม่ใช่ทำให้กัน
ทำลายกัน เป็นโรงพยาบาลทางสังคม เป็นโรงงานบำบัดน้ำเสียให้เป็นน้ำดี
องค์คณะผู้พิพากษาจึงต่างกับศาลผู้ใหญ่ตรงที่ว่าในการพิจารณา
พิพากษาคดีต้องมีผู้พิพากษาสมทบกับผู้พิพากษาประจำเป็น
องค์คณะร่วมกัน ในส่วนของผู้พิพากษาประจำ พระราชบัญญัติ
ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว
พ.ศ. 2553 มาตรา 16 กำหนดคุณสมบัติว่า ต้องเป็นผู้มีธรรมา
และความประพฤติเหมาะสมที่จะปกครองและอบรมสั่งสอนเด็ก
และเยาวชน และเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาครอบครัว
นอกจากนี้ ยังต้องมีความรู้ในเรื่องสิทธิเด็ก จิตวิทยา หรือ
สังคมสงเคราะห์ อย่างไรก็ตามกระบวนการแต่งตั้งของศาลยุติธรรม
ไม่อาจคัดเลือกผู้พิพากษาที่มีคุณสมบัติครบถ้วนได้ทุกคน
จึงจำต้องมีผู้พิพากษาสมทบที่มีคุณสมบัติและประสบการณ์ชีวิต
ที่ผ่านการมีครอบครัว มีบุตรหรือเคยอบรมเลี้ยงดูเด็กมาก่อน
มาเป็นองค์คณะร่วมกับผู้พิพากษาประจำ เพื่อเติมเต็มซึ่งกันและกัน
ขอชื่นชมว่าเป็นความชาญฉลาดของผู้ร่างกฎหมายศาลเยาวชน
ตั้งแต่ปี 2494 ที่มองเห็นความเสมอภาคของหญิงชาย มองเห็น
หลักการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนกับกระบวนการยุติธรรม
ในการใช้อำนาจตุลาการที่มีผู้พิพากษาสมทบเป็นองค์คณะ โดยกฎหมาย
กำหนดคุณสมบัติผู้พิพากษาสมทบว่า 1. อายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี
2. มีบุตรหรือเคยมีบุตรมาแล้ว หรือเคยทำงานที่เกี่ยวข้องกับ
การสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กอย่างหนึ่งอย่างใด มา
ไม่น้อยกว่า 3 ปี 3. จบปริญญาตรี 4. มีความสุขุมรอบคอบ ทัศนคติ
ธรรมา และความประพฤติที่เหมาะสม 5. ไม่เป็นทนายความ

สมาชิกทางการเมือง นักการเมือง หรือข้าราชการประจำ 6. ผ่านการอบรมทดสอบความรู้ตามหลักเกณฑ์ที่ ก.ต. กำหนด ส่วนองค์คณะตามกฎหมายนั้นต้องมีผู้พิพากษาประจำ 2 คน และมีผู้พิพากษาสมทบอีก 2 คน เป็นองค์คณะ และ 1 คน ต้องเป็นสตรี รวมเป็น 4 คน เหตุผลก็คือว่าเนื่องจากระบบของศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นระบบของการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ผู้พิพากษาประจำบางท่านอาจไม่เคยมีครอบครัว บางท่านก็ยังไม่เคยมีบุตรมาก่อน จึงต้องอาศัยผู้พิพากษาสมทบสตรีที่เคยเป็นแม่ เคยมีบุตรมาก่อน เพราะจะสามารถเข้าใจความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมของเด็กในแต่ละช่วงวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ปัจจุบันศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศมีผู้พิพากษาสมทบกว่า 2,200 คน ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะได้เปรียบเพราะมีจำนวนประชากรมาก โอกาสที่จะมีผู้สมัครให้คัดเลือกมีจำนวนมากกว่า แต่ในต่างจังหวัดบางจังหวัดน่าเห็นใจ เพราะประชากรน้อย จำนวนผู้พิพากษาสมทบก็ไม่ค่อยเพียงพอกับสัดส่วนจำนวนคดีที่เกิดขึ้น ทำให้ผู้พิพากษาสมทบต้องมาศาลทำงานหนักขึ้น

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางมีผู้พิพากษาและผู้พิพากษาสมทบกี่ท่านครับ

ท่านอธิบดี: ผู้พิพากษาสมทบในปัจจุบันที่โปรดเกล้าฯ แล้ว จะมีทั้งหมด 205 ท่าน ส่วนผู้พิพากษาในวันที่ 1 เมษายน 2563 จะมีผู้พิพากษาทั้งหมด 26 ท่าน

สถิติคดีที่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางเป็นอย่างไรบ้างครับ

ท่านอธิบดี: ในเชิงสถิติขอเรียนในภาพรวมว่า ตั้งแต่ปี 2550-2557 คดีอาญาที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 30,000-33,000 คดี แต่ปี 2558 ถึงปัจจุบัน (2563) สถิติลดลงเหลืออยู่ประมาณ 20,000-24,000 คดี ซึ่งอาจจะสวนทางกับความรู้สึกของสังคมว่าคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดน่าจะเพิ่มขึ้น แต่ข้อเท็จจริงคือนอกจากไม่เพิ่มแล้วกลับลดลงด้วย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะประชากรการเกิดของเด็กลดลง จึงทำให้อัตราส่วนการกระทำความผิดของเด็กพลอยลดลงก็เป็นไปเช่นเดียวกับที่ปัจจุบันมีเด็กเข้าเรียนระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา น้อยลงมาก ในส่วนสถิติคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางที่รับผิดชอบพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีสถิติที่เด็กกระทำความผิดอาญาในปี 2561 ดังนี้ คดีอาญา จำนวน 990 คดี คดีแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว จำนวน 2,374 คดี ปี 2562 คดีอาญา จำนวน 642 คดี คดีแพ่งเกี่ยวกับครอบครัว จำนวน 2,187 คดี จะเห็นได้ว่าคดีแพ่งมีปริมาณมากกว่าคดีอาญา ส่วนประเภทคดีอาญาที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิดสูงสุด 5 อันดับ คือ 1. ยาเสพติด (ยาบ้า) 2. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ 3. ยาเสพติดประเภท 5 (กัญชา) 4. พกพาอาวุธผิดและปืน 5. ทำร้ายร่างกาย คดีแพ่ง 5 อันดับ ได้แก่ 1. รับรองบุตร 2. หย่า 3. ขอให้เป็นคนไร้ความสามารถ 4. ขอเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง 5. ขอให้ศาลพิพากษาว่าเป็นบุตร

ในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลเยาวชนและครอบครัวกลางในปัจจุบันมีปัญหาและอุปสรรคอะไรหรือไม่ และถ้ามีได้มีแนวทางแก้ไขอย่างไรบ้างครับ

ท่านอธิบดี: ประการแรกเป็นเรื่องการหมุนเวียนเปลี่ยนบุคลากร คือผู้พิพากษา กล่าวคือ ปัจจุบันผู้พิพากษาระดับหัวหน้าคณะที่โยกย้ายมาอยู่ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง มีอายุโสมมาก อยู่ในตำแหน่งงานได้ไม่นานก็โยกย้ายขึ้นชั้น 4 เป็นผู้พิพากษาในชั้นศาลอุทธรณ์ซึ่งต้องโยกย้ายเข้าสู่ตำแหน่งใหม่ในเดือนตุลาคมของทุกปี ในช่วงหลายปี

ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลเยาวชนและครอบครัวกลางที่ต้องปรับขึ้นชั้น 4 ในเดือนตุลาคมมีจำนวนหลายท่าน บางครั้งมีถึง 4-5 คน เมื่อย้ายไปแล้วไม่มีผู้พิพากษามาทดแทนต้องรอวาระโยกย้ายอีกครั้งในเดือนเมษายนปีถัดไป ทำให้ศาลต้องขาดอัตรากำลังไป รวม 6 เดือน ตรงนี้เป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขเชิงระบบ ประการที่สอง การเข้าสู่ตำแหน่งของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัว และผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ ต้องยอมรับความจริงว่าปัจจุบันวาระการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลอยู่ได้ไม่เกิน 2 ปี มีจำนวนน้อยที่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเยาวชนและครอบครัวจะอยู่ศาลเดิมจนครบ 2 ปีโดยไม่ขอย้าย ส่วนผู้พิพากษาก็จะมีการโยกย้ายสับเปลี่ยนแทนกันทั่วประเทศ ในศาลเยาวชนและครอบครัวทุกปี ปัญหาก็คือ มีผู้พิพากษาหัวหน้าศาลและผู้พิพากษาที่โยกย้ายประจำปีโดยไม่เคยผ่านการอบรมหลักสูตรกฎหมายเยาวชนและครอบครัวแต่ต้องมาปฏิบัติหน้าที่ในศาลเยาวชนและครอบครัวที่มีความพิเศษซับซ้อนแตกต่างจากศาลผู้ใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นดุลพินิจการกำหนดโทษ การใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน การทำงานร่วมกับผู้พิพากษาสมทบหรือการใช้มาตรการพิเศษตามกฎหมาย เป็นผลให้เกิดอุปสรรคข้อขัดข้องในการทำงานไม่ว่าในข้อกฎหมายหรือด้านอื่น ๆ ที่ผ่านมาศาลเยาวชนและครอบครัวกลางก็ได้แก้ปัญหาขึ้นโดยของงบประมาณจากสำนักงานศาลยุติธรรมจัดอบรมผู้พิพากษาที่โยกย้ายสับเปลี่ยนแต่ไม่เคยผ่านงานศาลเยาวชนและครอบครัว ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวไปได้ ประการที่สาม คือ การทำงานร่วมกันระหว่างผู้พิพากษากับผู้พิพากษาสมทบ แม้มีใช้เกิดขึ้นทุกแห่ง แต่เป็นข้อติดพันน้อยใจของผู้พิพากษาสมทบที่ปรารถนา ผู้พิพากษาประจำบางท่านเขียนคำพิพากษามาให้ลงชื่อโดยไม่ได้รับปรึกษาหารือกันมาก่อนเลย ผู้พิพากษาสมทบจำนวนหนึ่งรู้สึกว่ามันเหมือนไม้ประดับหรือตรายาง ปัญหานี้ผมและผู้บริหารศาลเยาวชนและครอบครัวกลางก็ได้ทำความเข้าใจกับศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศแล้วเช่นกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผมชื่นชมและประทับใจจากการที่ได้ไปตรวจราชการและตรวจเยี่ยม ศาลเยาวชนและครอบครัวในทุกภาค ก็คือผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในยุคปัจจุบันเป็นคนรุ่นใหม่ มีวิสัยทัศน์เป็นผู้นำ เก่งเทคโนโลยี มีความคิดอ่านในการพัฒนาศาลและการบริการคู่ความและประชาชนได้ดีมาก สามารถบริหารงานศาลและแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็วและสร้างสรรค์ จึงเชื่อว่าระบบงานศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศจะสามารถพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเด็กให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดูแลสิทธิของผู้เสียหายและเป็นที่พึ่งพาของประชาชนได้อย่างแน่นอน

ขอพระคุณท่านอธิบดีเป็นอย่างสูงครับที่สละเวลา มาให้ความรู้แก่ท่านผู้อ่านในครั้งนี้

บทสัมภาษณ์

ท่านไมตรี สุเทพากุล

ประธานศาลอุทธรณ์คดีชั้นัญพิเศษ

เรื่องสิทธิ์ ตันกาญจนานุรักษ์

รองเลขาธิการศาลฎีกา

แต่เดิมศาลชั้นัญพิเศษมีอยู่ด้วยกัน 4 ศาล คือศาลภาษีอากร ศาลล้มละลาย ศาลแรงงาน และศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ ส่วนศาลเยาวชนและครอบครัวถือเป็นศาลพิเศษ เพราะเหตุใดเวลาที่ตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นัญพิเศษจึงนำคดีเยาวชนและครอบครัวมาเป็นแผนกหนึ่งในศาลครับ

ท่านประธานฯ: เดิมแนวคิดของระบบศาล เราจะแบ่งเป็นศาลชั้นัญพิเศษและศาลพิเศษ โดยในส่วนศาลเยาวชนและครอบครัวมองในลักษณะที่ว่าเนื้อหาคดีมีความคล้ายคลึงกับคดีแพ่งและคดีอาญาทั่ว ๆ ไป เพียงแต่มีความพิเศษในส่วนของการพิจารณาและองค์คณะผู้พิพากษาที่มีความแตกต่างจากคดีสามัญทั่วไป โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งแก้ไขฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดด้วยการใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชน แทนการลงโทษและการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา จึงจัดให้เป็นศาลพิเศษ แต่ในการจัดตั้งศาลอุทธรณ์คดีชั้นัญพิเศษมีแนวคิดที่ต้องการให้การพิจารณาพิพากษาคดีต้องกระทำโดยผู้พิพากษาที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญพิเศษในด้านนั้น ๆ ซึ่งศาลเยาวชนและครอบครัวเดิมแม้จะไม่ได้เป็นศาลชั้นัญพิเศษแต่ระยะเวลาที่ผ่านมาได้เป็นที่ยอมรับกันว่าในศาลเยาวชนและครอบครัวต้องใช้ผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องเช่นเดียวกับศาลชั้นัญพิเศษอื่น ๆ ประกอบกับผู้พิพากษาที่ประจำอยู่ที่ศาลอุทธรณ์ภาคอาจไม่เคยผ่านการทำงานในศาลเยาวชนและครอบครัวมาก่อน ซึ่งการที่จะแต่งตั้งให้ผู้พิพากษาที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายเยาวชนและครอบครัวไปประจำตามศาลอุทธรณ์ภาคย่อมเป็นไปได้ยาก จึงเกิดแนวความคิดที่เห็นควรให้นำคดีเยาวชนและครอบครัวมาเป็นแผนกหนึ่งในศาลอุทธรณ์คดีชั้นัญพิเศษ นอกจากนี้ การพิจารณาพิพากษา

โดยผู้พิพากษาที่มีความถนัด มีความรู้ความชำนาญแล้วย่อมจะทำให้มีประสิทธิภาพและความเป็นธรรมยิ่งขึ้น การรวมศูนย์การพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวในชั้นอุทธรณ์ให้มาอยู่ในที่เดียวกันก็จะยิ่งส่งเสริมทำให้บรรทัดฐานการพิจารณาพิพากษามีความสอดคล้องและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้นด้วย เพราะไม่ว่าคดีเยาวชนและครอบครัวจะเกิดในภาคใดก็จะขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชั้นัญพิเศษเหมือน ๆ กัน

เขตอำนาจและประเภทคดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลอุทธรณ์คดีชั้นัญพิเศษมีอะไรบ้างครับ

ท่านประธานฯ: คดีที่ขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชั้นัญพิเศษ คือคดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ โดยมีทั้งคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด คดีครอบครัว ได้แก่ คดีฟ้องหย่า คดีพิพาทเกี่ยวกับทรัพย์สินระหว่างสามีภริยา คดีฟ้องเรียกค่าอุปการะเลี้ยงดู หรือคดีฟ้องเรียกค่าทดแทน คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ ได้แก่ คดีที่ฟ้องหรือร้องขอเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กหรือบุคคลในครอบครัว ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กหรือกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว โดยคดีทุกประเภทที่ขึ้นสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วประเทศ มีโอกาสที่จะอุทธรณ์เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชั้นัญพิเศษได้ทั้งสิ้น นอกจากนั้น ในฐานะประธาน

ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษเองก็มีการกักเพิ่มที่จะต้องวินิจฉัยปัญหาว่าคดีใดควรจะอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลเยาวชนและครอบครัวหรือไม่ด้วย ซึ่งไม่จำกัดว่าคดีนั้นจะส่งมาจากศาลเยาวชนและครอบครัวหรือศาลอื่น และมีหลาย ๆ คดีที่ส่งมาจากศาลอุทธรณ์ภาค

องค์คณะและผู้พิพากษาในแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษมีมากน้อยเพียงใดครับ

ท่านประธานฯ: ปัจจุบันในแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวมีท่านรองประธานฯ ที่ดูแลแผนก 1 ท่าน มีองค์คณะ 3 คณะ มีท่านผู้พิพากษาอาวุโส 4 ท่าน ท่านผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ประจำกองผู้ช่วยฯ 1 ท่าน และผู้พิพากษาในกองผู้ช่วยผู้พิพากษาที่ตรวจคดีเยาวชนและครอบครัวอีก 5 ท่าน นอกจากนี้ องค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดีประกอบด้วยผู้พิพากษาหัวหน้าคณะ 1 ท่าน และผู้พิพากษา 2 ท่าน โดยไม่มีผู้พิพากษาสมทบร่วมเป็นองค์คณะด้วยเหมือนกับศาลเยาวชนและครอบครัว

โดยเฉลี่ยแล้วระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวแต่ละคดีนานเท่าไรครับ

ท่านประธานฯ: ในการบริหารจัดการคดี ในฐานะประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษ ผมได้กำหนดให้เป็นนโยบายที่สำคัญมาโดยตลอดที่จะให้การพิจารณาพิพากษาคดีควรเสร็จสิ้นไปภายในเวลา 6 เดือนตามแนวทางที่ท่านประธานศาลฎีกาได้กำหนดไว้ แต่สำหรับแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวเป็นแผนกหนึ่งที่เร่งรัดคดีได้เป็นอย่างดีโดยตลอด โดยเฉลี่ยคดีส่วนใหญ่อาจจะใช้เวลาเพียงประมาณ 3-5 เดือนก็เสร็จสิ้นแล้ว จึงไม่มีปัญหาติดค้าง แม้ว่าจะผ่านมาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจะเป็นแผนกหนึ่งที่อัตรากำลังไม่พอเพียง เนื่องจากท่านผู้ช่วยผู้พิพากษาได้รับการเลื่อนตำแหน่งขึ้นชั้น 4 ทำให้มีอัตรากำลังน้อยกว่าที่ควรจะเป็น แต่ทุกท่านก็ร่วมแรงร่วมใจเร่งรัดคดีจนไม่มีปัญหาติดค้างพิจารณา

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกและแต่งตั้งผู้พิพากษาและผู้ช่วยผู้พิพากษาให้มาทำหน้าที่ในแผนกมีอย่างไรบ้างครับ

ท่านประธานฯ: หลักเกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกทั้งผู้พิพากษาและผู้ช่วยผู้พิพากษาที่ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษใช้และยึดถือปฏิบัติมาตลอดซึ่งไม่เพียงแต่ใช้กับกรณีของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว คือ ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับกฎหมายเยาวชนและครอบครัว และการพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัว แม้คดีเยาวชนและครอบครัวจะเป็นคดีที่เกิดขึ้นไม่น้อย ปัจจุบันมีผู้พิพากษาที่เคยมีประสบการณ์การทำงานในศาลเยาวชนและครอบครัวมีจำนวนมากด้วยเช่นกัน แต่สภาพคดีในศาลชั้นต้นอาจจะเน้นที่การสืบพยาน การแก้ไขพยาน ฟันฟุเด็กและเยาวชน การไกล่เกลี่ยคดีครอบครัว ในขณะที่ปัญหาซึ่งคู่ความอุทธรณ์ในชั้นอุทธรณ์มักจะเป็นปัญหาข้อกฎหมายที่มีความสลับซับซ้อนมากขึ้น หลายปัญหาที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษเป็นปัญหาที่ไม่เคยมีแนวคำพิพากษาของศาลฎีกามาก่อน บางครั้งมีความเกี่ยวพันกับ

การตีความและบังคับใช้ความตกลงหรืออนุสัญญาระหว่างประเทศด้วย เพื่อที่จะทำให้การตีความกฎหมายภายในของประเทศเราสอดคล้องกับเจตนารมณ์และมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในนานอารยประเทศ เช่น ก่อนหน้านี้มีคดีที่ร้องขอให้ส่งตัวเด็กไปยังต่างประเทศตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในทางแพ่งเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิควบคุมดูแลเด็ก พ.ศ. 2555 ซึ่งเป็นกฎหมายที่อนุวัติการตามอนุสัญญาว่าด้วยลักษณะทางแพ่งของการลักพาตัวเด็กข้ามชาติ ค.ศ. 1980 (Convention on the Civil Aspects of International Child Abduction) การพิจารณาพิพากษาคดีลักษณะนี้จึงไม่สามารถทำเพียงอ่านถ้อยคำของกฎหมายภายใน แต่ต้องเข้าใจที่มาที่ไปและพันธกรณีของประเทศไทยตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงจะทำให้การพิจารณาพิพากษาเป็นไปอย่างถูกต้อง ทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวต้องใช้ความรู้ความชำนาญไม่น้อยเช่นกัน ที่ผ่านมามีการคัดเลือกจึงให้ความสำคัญกับความรู้ความชำนาญในกฎหมายเกี่ยวกับเยาวชนและครอบครัวมาโดยตลอด แต่หากประสบการณ์ใกล้เคียงกัน ถ้าศาลได้ผู้ที่เคยศึกษากฎหมายทางด้านนี้เป็นพิเศษก็ย่อมจะทำให้แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวมีความเชี่ยวชาญยิ่งขึ้น

สถิติคดีเยาวชนและครอบครัวที่ผ่านมา และแนวโน้มปริมาณคดีเยาวชนและครอบครัวที่เข้าสู่ศาลในอนาคตเป็นอย่างไรครับ

ท่านประธานฯ: หากมองแนวโน้มของคดีจะเห็นได้ว่าเพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอ ในปี 2560 ซึ่งเป็นปีแรกที่มีสถิติคดีเต็มปีนับแต่ตั้งศาลในช่วงปลายปี 2559 มีคดีเข้าสู่การพิจารณาพิพากษา 560 คดี แบ่งเป็นคดีแพ่ง 265 คดี คดีอาญา 295 คดี แล้วเสร็จไป 498 คดี ในปี 2561 คดีที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาเพิ่มขึ้นเป็น 594 คดี แบ่งเป็นคดีแพ่ง 337 คดี คดีอาญา 257 คดี แล้วเสร็จไป 557 คดี ในปี 2562 คดีที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาเพิ่มขึ้นอีกเป็น 513 คดี แบ่งเป็นคดีแพ่ง 320 คดี คดีอาญา 193 คดี แล้วเสร็จไป 539 คดี คดีคงจะเพิ่มขึ้นไปในลักษณะนี้เรื่อย ๆ ตามจำนวนประชากรและสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตลอด

ขอขอบพระคุณท่านประธานศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษเป็นอย่างสูงที่กรุณาอนุญาตให้ทางจุลสารศาลฎีกามาสัมภาษณ์ในครั้งนี้ครับ

บทสัมภาษณ์ประธานแผนก คดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกา

ท่านอาสา หงส์เจริญ

ประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกา

เรื่องสิทธิ์ ตันกาญจนานุรักษ์

รองเลขาธิการศาลฎีกา

ในฐานะที่ท่านดำรงตำแหน่งประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกา ขอเรียนถามถึงความเป็นมาของการจัดตั้งแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาครับ

ท่านประธานแผนกฯ: แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาจัดตั้งขึ้นตั้งแต่ปี 2539 สืบเนื่องจากมาตรา 125 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 บัญญัติให้ประธานศาลฎีกาจัดตั้งแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวตามความจำเป็น เพื่อพิจารณาพิพากษาคดีที่มีฎีกาจากศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว (ปัจจุบันอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์) ด้วยเหตุผลว่ามีคดีที่เกี่ยวข้องกับเยาวชนและครอบครัวซึ่งเป็นคดีที่ต้องใช้ความชำนาญพิเศษเข้าสู่การพิจารณาของศาลเป็นจำนวนมาก เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาเป็นไปด้วยความรวดเร็วมีประสิทธิภาพ และได้มาตรฐาน ประกอบกับพระธรรมนูญศาลยุติธรรม พ.ศ. 2477 บัญญัติให้การจัดตั้งแผนกในศาลให้ตราเป็นกฎกระทรวง จึงได้ตรากฎกระทรวงประกาศลงราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2539 ความว่า

“ข้อ 4 ให้จัดตั้งแผนกในศาลฎีกา โดยให้มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีดังต่อไปนี้ (2) แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่มีฎีกามาจากศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาคแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว” แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาจึงได้ก่อตั้งนับแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกามีภารกิจใดบ้างครับ

ท่านประธานแผนกฯ: ภารกิจของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาด้านคดี ซึ่งถือเป็นงานหลักแบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่หนึ่ง คำสั่งคำร้องขออนุญาตฎีกาในคดีครอบครัว กรณีคู่ความประสงค์จะได้แย่งคำสั่งหรือคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวเพื่อให้คดีของตนได้รับการพิจารณาทบทวนจากศาลฎีกาจะต้องยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาพร้อมคำฟ้องฎีกา แล้วแผนกคดีเยาวชนและ

ครอบครัวในศาลฎีกาก็จะพิจารณาคำร้องขออนุญาตว่าผู้ร้องมีอำนาจหรือไม่ ยื่นภายในกำหนดเวลาหรือไม่ การพิจารณาคำร้องขออนุญาตฎีกาในคดีครอบครัวของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวนั้นมีความเป็นพิเศษ ด้วยที่คดีครอบครัวเป็นคดีที่ละเอียดอ่อนกระทบถึงความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัวและผู้ใกล้ชิด ดังนั้น แม้ถ้อยคำในคำร้องขออนุญาตฎีกาที่ยื่นมาอาจไม่ชัดเจนนัก องค์กรผู้พิพากษาจะพิจารณาข้อความในคำฟ้องฎีกาของคู่ความนั้นประกอบด้วย หากเห็นว่าประเด็นตามฎีกาเป็นปัญหาสำคัญอันควรได้รับการวินิจฉัยจากศาลฎีกา ก็อาจพิจารณานุญาตให้ฎีกาได้โดยไม่เคร่งครัดในเรื่องรูปแบบความชัดเจนของคำร้องขออนุญาตฎีกา

ส่วนที่สอง คำพิพากษากรณีแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาอนุญาตให้ฎีกาในคดีครอบครัวและรับคำฟ้องฎีกาของคู่ความไว้พิจารณาแล้ว เมื่อสำนวนคดีกลับขึ้นมาสู่ศาลฎีกา หรือกรณีคำฟ้องฎีกาคืออาญาที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิดขึ้นมาสู่ศาลฎีกา แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาจะต้องพิจารณาพิพากษาคดีนั้นในรูปแบบคำพิพากษาหรือคำสั่ง คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีเยาวชนและครอบครัวนอกจากจะส่งผลผูกมัดคู่ความโดยตรงแล้ว ยังถือเป็นแนวบรรทัดฐาน เป็นการวางหลักกฎหมายครอบครัวและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน ตลอดจนกฎหมายพิเศษอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 เป็นต้น

ส่วนที่สาม คำสั่งคำร้อง กรณีคู่ความยื่นคำร้องในระหว่างฎีกา เช่น คำร้องขอทุเลาการบังคับ คำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทนที่ผู้รณณะ คำร้องขอถอนฎีกา แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาก็จะต้องพิจารณาดำเนินการมีคำสั่งในคำร้องดังกล่าวด้วยเช่นกัน

นอกจากนี้ มีความเป็นพิเศษที่อาจเรียกว่าแตกต่างจากคดีประเภทอื่นก็คือคดีทุกคดีที่เข้ามาในแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกานั้น ไม่ว่าจะเป็นชั้นคำร้องขออนุญาตฎีกา หรือชั้นยกคำพิพากษาหรือคำสั่งคำร้อง ทุกคดีจะต้องผ่านการพิจารณาของที่ประชุมแผนก ซึ่งมีหลักการว่าคดีครอบครัวเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนจำต้องช่วยกันตรวจสอบพิจารณาให้ครบทุกมิติรอบด้าน เนื่องจากเกี่ยวพันถึงสิทธิและหน้าที่ของบิดามารดาและบุตร ซึ่งยังอาจรวมถึงการจัดการทรัพย์สินหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องอันจะส่งผลให้เกิดความมั่นคงความผาสุกของสถาบันครอบครัว ทั้งคดีอาญาที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด

ต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบถี่ถ้วน เกี่ยวกับการกำหนดมาตรการสำหรับเด็กและเยาวชนเพื่อฟื้นฟู แก้อา ข ปรับเปลี่ยนความประพฤติของเด็กและเยาวชนให้กลับสู่สังคมได้โดยสวัสดิภาพ

คดีครอบครัวและคดีเยาวชนนี้เป็นคดีประเภทใดบ้างครับ

ท่านประธานแผนกฯ: คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจะต้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 โดยสามารถแบ่งเป็นกลุ่มประเภทคดีได้ ดังนี้

1. คดีอาญาซึ่งจะเป็นคดีอาญาทุกข้อหาความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาที่เด็กหรือเยาวชนกระทำความผิด รวมทั้งข้อหาตามกฎหมายพิเศษ เช่น พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 คำว่า “เด็ก” หมายถึงบุคคลที่มีอายุเกินกว่า 10 ปีบริบูรณ์ ถึง 15 ปีบริบูรณ์ “เยาวชน” คือบุคคลที่มีอายุเกินกว่า 15 ปีบริบูรณ์ แต่ยังไม่ถึง 18 ปีบริบูรณ์ ทั้งนี้จะถือเอาเด็กหรือเยาวชนในวันที่การกระทำความผิดเกิดขึ้น

2. คดีอาญาที่ศาลซึ่งมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีธรรมดาได้ออไปยังศาลเยาวชน เนื่องจากเห็นว่าจำเลย ซึ่งมีอายุไม่เกิน 20 ปีนั้น มีสภาพเช่นเดียวกับเด็กหรือเยาวชน

3. คดีคุ้มครองสวัสดิภาพ เป็นคดีที่ฟ้องหรือร้องต่อศาลหรือกระทำการใด ๆ ในทางศาลเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กหรือบุคคลในครอบครัว ซึ่งต้องบังคับไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็ก กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กหรือบุคคลในครอบครัว

4. คดีครอบครัว นอกจากจะพิจารณาคดีพิพาทเกี่ยวกับสิทธิหน้าที่ตามบทบัญญัติในบรรพ 5 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แล้ว ยังมีส่วนของคดีครอบครัวที่ฟ้องในศาลเยาวชนและครอบครัวในพื้นที่ซึ่งจังหวัดชายแดนภาคใต้ คือยะลา นราธิวาส ปัตตานี และสตูล ที่มีพระราชบัญญัติว่าด้วยการใช้กฎหมายอิสลามในเขตจังหวัดปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล พ.ศ. 2489 และมีคณะยุติธรรมร่วมนั้งเป็นองค์คณะพิจารณาในศาลชั้นต้นนั้น ก็จะพิจารณาและอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวด้วย นอกจากนี้ ยังมีคดีที่เกี่ยวข้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กที่เกิดโดยอาศัยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ทางการแพทย์ คดีตามพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในทางแพ่งเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิควบคุมเด็ก เป็นต้น

ปริมาณคดีที่เข้าสู่การพิจารณาพิพากษาในแต่ละปีมีมากน้อยเพียงใดและดำเนินการแล้วเสร็จอย่างไรครับ

ท่านประธานแผนกฯ: คดีปี 2561 มีคำร้องขออนุญาตฎีกาจำนวน 82 คดี และฎีกา 84 คดี สำหรับคดีปี 2562 ข้อมูล ณ วันที่ 20 มีนาคม 2563 มีคำร้องขออนุญาตฎีกาจำนวน 110 คดี คดีเสร็จไป 97 คดี คดีคงค้าง 13 คดี และมีฎีกาที่เข้ามาให้พิจารณาเพื่อออกคำพิพากษาหรือคำสั่งจำนวน 68 คดี คดีเสร็จไป 45 คดี คดีคงค้าง 23 คดี ส่วนปี 2563 ในห้วงเวลา 3 เดือนแรกของปีมีคำร้องขออนุญาตฎีกาเข้ามาจำนวน 37 คดี และมีฎีกาที่เข้ามาให้พิจารณาเพื่อออกคำพิพากษาหรือคำสั่งแล้วจำนวน 23 คดี ซึ่งคดีมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นกว่าปีก่อนเป็นลำดับ

แนวทางการพัฒนาเพื่อให้การปฏิบัติราชการของแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีอย่างไรบ้างครับ

ท่านประธานแผนกฯ: ในปีที่ผ่านมาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาพิจารณาคดีครอบครัวและคดีอาญาที่เกี่ยวข้องกับเยาวชน โดยมุ่งเน้นคุณภาพและประสิทธิภาพในการพิจารณาพิพากษาคดี ทุกคดีจะต้องผ่านการพิจารณาร่วมกันของที่ประชุมแผนกเพื่อช่วยกันตรวจสอบและระดมความคิดเห็น บางกรณีอาจจะต้องเทียบเคียงใช้หลักกฎหมายระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ซึ่งประเทศไทยเราเป็นภาคีสมาชิก การพัฒนาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาจึงจำเป็นต้องดำเนินการต่อไปเป็นลำดับ คือ 1) ด้านบุคลากร กฎหมายครอบครัว

และวิธีการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนมีลักษณะพิเศษ การศึกษาทำความเข้าใจจนนำไปสู่การปฏิบัติต้องอาศัยความละเอียดถี่ถ้วนและมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมาย จิตวิทยาครอบครัวและบริบทของสังคมประกอบเข้าด้วยกัน ดังนั้น การส่งเสริมให้บุคลากรไม่ว่าจะเป็นท่านผู้พิพากษาในแผนก ผู้ช่วยผู้พิพากษา ผู้พิพากษาประจำกองผู้ช่วยหรือนิติกรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการฝึกอบรม ประชุม สัมมนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง 2) ระบบงาน แผนกมีการปรับปรุงระบบการทำงาน ลดขั้นตอนที่จะทำให้เกิดความล่าช้า ไม่คล่องตัวและก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการทำงาน เช่น การส่งเสริมให้ท่านผู้พิพากษาส่งคำพิพากษาหรือเลือกแบบคำสั่งมาเพื่อใช้ในการทำงาน ตลอดจนการจัดให้มีนิติกรของแผนกในการช่วยค้นคว้าและสนับสนุนการทำงานของผู้พิพากษาและผู้ช่วยผู้พิพากษาในแผนก นอกจากนี้ กำลังมีแนวคิดพัฒนาส่งเสริมให้มีการจัดทำร่างคำสั่งคำพิพากษาและตรวจร่างในรูปของไฟล์เพื่อความประหยัดและรวดเร็วในการจัดพิมพ์ต้นฉบับ 3) ด้านการบริหารจัดการคดี เนื่องจากทิศทางของคดีครอบครัวที่คู่ความฎีกาเข้ามาสู่แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาในปัจจุบันมีลักษณะค่อนข้างซับซ้อนมากกว่าเดิม มีความละเอียดอ่อน และบางคดีมีความเกี่ยวเนื่องกับกฎหมายอื่น ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับพาณิชย์หรือเศรษฐกิจ ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้จะต้องมีการค้นคว้า การส่งเสริมให้มีการพัฒนาองค์ความรู้ มีการรวบรวมแนวคำวินิจฉัยในคดีของแผนก หรือกระทั่งมีการถกแถลงของผู้ช่วยผู้พิพากษา เพื่อสนับสนุนให้ท่านผู้พิพากษามีการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้คดีของแผนกเสร็จออกไปอย่างมีคุณภาพและรวดเร็ว 4) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการสนับสนุนให้เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น จัดทำเว็บไซต์เพื่อเป็นแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคดีเยาวชนและครอบครัว หรือจัดทำรูปแบบคำสั่งคำร้องขออนุญาตแบบต่าง ๆ ใส่ไว้ในอินเทอร์เน็ตของศาลฎีกา เพื่อให้ท่านผู้พิพากษามีทางเลือกใช้ตามความต้องการทั้งในรูปแบบไฟล์ word และ pdf 5) ด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน มีการประสานงานทั้งด้านข้อมูลกับศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง ศาลอุทธรณ์คดีชำนัญพิเศษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว ตลอดจนการส่งผู้แทนของแผนกฯ เข้าร่วมประชุมสัมมนาในโอกาสต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงาน

สุดท้ายนี้ขอให้ท่านประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาได้ฝากข้อคิดแก่ท่านผู้อ่านจุลสารศาลฎีกาด้วยครับ

ท่านประธานแผนกฯ: ดิฉันหวังว่าท่านผู้อ่านคงมีความเข้าใจถึงหลักการแนวความคิดในการพิจารณาคดีครอบครัว ตลอดจนวิธีปฏิบัติหรือกำหนดให้ใช้มาตรการสำหรับเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของศาลว่ามีความละเอียดอ่อน ต้องใส่ใจในรายละเอียดแต่ละคดี ซึ่งมีข้อเท็จจริงหลากหลายแตกต่างกัน แนวคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีเยาวชนและครอบครัวที่ออกไป นอกจากเป็นการวางหลักกฎหมายแล้วยังเป็นการสร้างมาตรฐานและพัฒนาการศึกษากฎหมาย นอกจากนี้ แนวคำพิพากษานี้ในคดีครอบครัวเป็นแนวบรรทัดฐานที่จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างหรือสนับสนุนก่อให้เกิดความมั่นคง ความสงบสุขของสถาบันครอบครัว การพิจารณาพิพากษาคดีครอบครัวโดยผู้พิพากษาที่มีองค์ความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านจะเป็นทางหนึ่งที่จะเยียวยาแก้ไขปัญหาให้คู่ความได้รับการคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายและก่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย

ขอขอบพระคุณท่านประธานแผนกที่กรุณาให้ความรู้และแนวคิดในการทำงานของแผนกฯ ในครั้งนี้ครับ

คดีเยาวชนและครอบครัว ที่น่าสนใจ

วิรา ยากะจิ ณ พิกุล

ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา
และเลขานุการแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2588/2561

โจทก์ฟ้องว่าจำเลยเป็นชายและแสดงออกต่อบุคคลทั่วไปโดยเปิดเผยว่ามีความสัมพันธ์ในทางอนูชากับสามีของโจทก์ ทั้งที่รู้ว่าโจทก์เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมาย ทำให้โจทก์เสียหายอับอาย เสียเกียรติยศชื่อเสียง ขอให้บังคับจำเลยใช้ค่าทดแทน 2,000,000 บาท พร้อมดอกเบี้ย ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์ภาค 2 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว (ในเวลานั้น) พิพากษายืน โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวรับฟังข้อเท็จจริงเป็นยุติได้ว่าโจทก์เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนาย ข. จำเลยรู้จักและมีความสัมพันธ์กับนาย ข. ในทางอนูชากับสามีของโจทก์ โดยเคยมีเพศสัมพันธ์กัน โจทก์เคยร้องเรียนพฤติกรรมของจำเลยไปยังที่ทำงานของจำเลยและส่งภาพถ่ายของจำเลยขณะมีเพศสัมพันธ์กับสามีโจทก์ไปยังบุคคลอื่น ๆ ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ในไลน์แอปพลิเคชัน จำเลยจึงร้องทุกข์ดำเนินคดีโจทก์ในข้อหาหมิ่นประมาทก่อนที่โจทก์จะฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ ต่อมาโจทก์และจำเลยตกลงกันให้จำเลยถอนคำร้องทุกข์ ไม่ติดใจดำเนินคดีอาญา และโจทก์จะไม่รื้อฟื้นร้องเรียนจำเลยอีก แต่ข้อตกลงที่ว่าโจทก์จะไม่รื้อฟื้นร้องเรียนจำเลยอีกนั้นไม่มีข้อความว่าจะ

ถอนฟ้องหรือไม่ดำเนินคดีต่อโจทก์อีกต่อไป กรณีนี้จึงไม่ถือเป็นการระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับสิทธิเรียกค่าทดแทนแต่อย่างใด โจทก์มีอำนาจฟ้องคดีนี้

ส่วนสิทธิของโจทก์ที่จะเรียกค่าทดแทนจากหญิงชู้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1523 วรรคสองนั้น แม้กฎหมายให้สิทธิแก่ภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายเรียกเอากับชู้โดยไม่จำเป็นต้องฟ้องหย่าสามีของตนเองด้วย แต่ต้องมีข้อเท็จจริงว่าชู้นั้นแสดงตนว่ามีความสัมพันธ์กับสามีตน “โดยเปิดเผย” ซึ่งเป็นหน้าที่ของโจทก์ที่ต้องนำสืบพิสูจน์ตามที่ตนกล่าวอ้าง ในคดีนี้มีเพียงโจทก์เบิกความประกอบภาพถ่ายและคลิปภาพเคลื่อนไหวที่โจทก์ได้มาจากนาย ข. สามีโจทก์ที่เก็บไว้ในโน้ตบุ๊ก เอ็กซ์เทอร์นัลฮาร์ดดิสก์ และแฟลชไดรฟ์ว่าโจทก์ได้รู้เห็นความสัมพันธ์ของนาย ข. กับจำเลยจากคำบอกเล่าของนาย ข. หาใช่รู้จากการกระทำที่แสดงออกถึงความสัมพันธ์ต่อบุคคลอื่นไม่ แม้จำเลยจะยอมรับว่ามีความสัมพันธ์อันชู้สาวกับสามีโจทก์จริง แต่ก็มิได้ยอมรับว่าอยู่ในฐานะภริยาอีกคนของสามีโจทก์หรือสามีโจทก์มีพฤติการณ์เลี่ยงตักย่องจำเลยเป็นภริยาแต่อย่างใด โจทก์ไม่มีพยานบุคคลอื่นที่รู้เห็นความสัมพันธ์ของบุคคลทั้งสอง ไม่ว่าจะเป็นพนักงานโรงแรม พนักงานรักษาความปลอดภัย หรือเพื่อนร่วมงานมาเบิกความสนับสนุน ลำพังเพียงภาพถ่ายและคลิปภาพที่โจทก์อ้างนั้น ไม่อาจสื่อถึงเจตนาของสามีโจทก์และจำเลยว่าต้องการมีความสัมพันธ์แบบเปิดเผยต่อสาธารณะ แต่การเผยแพร่ภาพและคลิปเกิดจากการกระทำของตัวโจทก์เอง โดยการร้องเรียนต้นสังกัดของจำเลย ทั้งมีการส่งภาพการมีเพศสัมพันธ์ของจำเลยกับนาย ข. ไปยังน้องสาวของจำเลยทางเครือข่ายไลน์ ทำให้เป็นที่เผยแพร่ไปในสังคม จึงไม่ใช่กรณีที่จำเลยแสดงออกโดยเปิดเผยว่ามีความสัมพันธ์กับนาย ข. แต่อย่างใด ประกอบกับ

จำเลยนำสืบว่านาย ข. มีความสัมพันธ์ในทางชู้สาวกับหญิงอื่นจำนวนมาก ซึ่งมีภาพผู้หญิงในอิริยาบถต่าง ๆ รวมถึงโป๊เปลือย ซึ่งโจทก์ก็ได้ถามค้านพยานเอกสารดังกล่าวว่าไม่เป็นความจริง จึงเชื่อได้ว่านาย ข. มีความสัมพันธ์กับหญิงอื่นเป็นอาชญา รวมทั้งจำเลยการกระทำดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองคนที่ย่อมต้องปกปิด แอบลักลอบกระทำกันในที่ลับ ซึ่งแม้เป็นการละเมิดสิทธิในครอบครัวของโจทก์ผู้เป็นภริยา แต่จำเลยก็มีได้แสดงตนโดยเปิดเผยว่ามีความสัมพันธ์กับสามีโจทก์ โจทก์ย่อมไม่สามารถเรียกค่าทดแทนจากจำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3637/2562

ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาและมีคำขอให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหาย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 นั้น เมื่อศาลชั้นต้นมิได้ใช้กระบวนการพิจารณาพิพากษาเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลยตามปกติ แต่ใช้มาตรการแทนการพิพากษาคดี ในกรณีที่ศาลเห็นว่าตามพฤติการณ์แห่งคดียังไม่สมควรมีคำพิพากษา หรือบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือบุคคลซึ่งจำเลยอาศัยอยู่ด้วยร้องขอให้ใช้ ศาลอาญามีคำสั่งให้ปล่อยตัวจำเลยชั่วคราวแล้วมอบตัวจำเลยให้บุคคลดังกล่าวไป โดยกำหนดเงื่อนไขในการแก้ไขบำบัดฟื้นฟู ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 132 วรรคหนึ่ง หรือส่งตัวจำเลยไปยังสถานพินิจ หรือสถานที่อื่นที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายและตามที่ศาลเห็นสมควร หรือจะใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนไปพลางก่อน ตามมาตรา 132 วรรคสอง เมื่อจำเลยได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและภายในระยะเวลาที่ศาลกำหนดแล้ว ให้ศาลส่งผู้คดีโดยไม่ต้องมีคำพิพากษาเกี่ยวกับการกระทำความผิดของจำเลย ตามมาตรา 133 วรรคหนึ่ง เว้นแต่คำสั่งเกี่ยวกับของกลาง และให้ถือว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ ย่อมหมายความว่าสิทธินำคดีอาญามาฟ้องเท่านั้นที่เป็นอันระงับไป สิทธิของผู้เสียหายที่จะได้ทรัพย์สินคืน หรือใช้ราคาทรัพย์สินซึ่งเป็นสิทธิในคดีส่วนแพ่งที่พนักงานอัยการอาศัยอำนาจ

ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 ใช้สิทธิเรียกร้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายย่อมยังคงมีอยู่ เพราะเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตราดังกล่าว เพื่อช่วยให้ผู้เสียหายได้รับทรัพย์สินคืน หรือได้รับการชดเชยราคาทรัพย์สินที่สูญเสียไปเนื่องจากการกระทำผิดของจำเลยได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่งเป็นอีกคดีหนึ่ง จึงให้อำนาจพนักงานอัยการใช้สิทธิเรียกร้องและดำเนินคดีแทนผู้เสียหายต่อเนื่องไปในคดีอาญา เพื่อให้การพิจารณาพิพากษาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาเสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน ดังนั้น สิทธิในคดีส่วนแพ่งของผู้เสียหายจึงไม่ระงับสิ้นไป การนำบทบัญญัติมาตรา 133 วรรคหนึ่ง มาตีความว่าเมื่อศาลส่งผู้คดีคดีมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับไป มีผลทำให้คำขอในคดีส่วนแพ่งของพนักงานอัยการที่ให้จำเลยคืนหรือใช้ราคาทรัพย์สินแก่ผู้เสียหายตกไปด้วยนั้น เป็นการนำบทบัญญัติดังกล่าวซึ่งเป็นบทบัญญัติจำกัดสิทธิ ซึ่งต้องตีความโดยเคร่งครัดมาตีความตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะได้รับการเยียวยาชดเชยความเสียหายจากการกระทำความผิดของจำเลยได้โดยสะดวก รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย การตีความเช่นนั้นย่อมเกิดความเดือดร้อนและเสียหายแก่ผู้เสียหายที่ต้องไปเริ่มต้นดำเนินคดีส่วนแพ่งเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนด้วยตนเอง และต้องเสียค่าธรรมเนียมในการดำเนินคดีอันเป็นภาระยิ่งขึ้นให้แก่ผู้เสียหาย ทั้งที่พนักงานอัยการได้ใช้สิทธิเรียกร้องแทนผู้เสียหายและดำเนินคดีมาตั้งแต่ต้นจนคดีเสร็จการพิจารณาแล้ว ดังนั้น แม้ในคดีอาญาส่งผู้คดี ศาลก็ต้องมีคำวินิจฉัยตามคำขอท้ายฟ้องของโจทก์ ซึ่งเป็นคำขอในคดีส่วนแพ่งด้วย

กฎหมายครอบครัวของประเทศแคนาดา

พิเชยนต์ นิवासพงษ์

ผู้ฝึกภาษาศาลชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้ฝึกภาษาศาลฎีกา

ประเทศแคนาดาเป็นประเทศที่มีลักษณะเป็นรัฐรวม หรือที่เรียกว่าสหพันธรัฐ ประกอบไปด้วย 10 รัฐ (Provinces) และ 3 ดินแดน (Territories) ระบบกฎหมายของประเทศแคนาดาเป็นระบบกฎหมาย Common Law ที่ให้น้ำหนักในการปฏิบัติตามแนวคำพิพากษาที่มีมาแต่ก่อน หรือที่เรียกว่าบรรทัดฐานของกฎหมาย (Precedent) ด้วยเหตุผลที่ว่าคำพิพากษาเป็นที่มาของกฎหมาย (Source of Law)

รัฐบริติชโคลัมเบียเป็นหนึ่งในรัฐของประเทศแคนาดา มีเมืองหลวงคือเมืองวิกตอเรีย (Victoria) ได้มีการออกกฎหมายครอบครัวฉบับใหม่ที่มีชื่อว่า Family Law Act หรือ FLA โดยมีผลใช้บังคับในปี 2556 กฎหมายฉบับดังกล่าวออกมามีลักษณะคล้ายกับกฎหมายฉบับเดิมที่มีชื่อว่า Family Relations Act ซึ่งประกาศใช้ตั้งแต่ปี 2521 ด้วยเหตุผลที่ว่าสภาพสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก ปัญหาครอบครัวในความเป็นจริงมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น กฎหมายฉบับใหม่จึงออกมาเพื่อรองรับและแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อลดประเด็นข้อพิพาทของคู่สมรส ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้อำนาจปกครองบุตรของคู่สมรส การแบ่งทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรส กลไกในการระงับข้อพิพาทระหว่าง

คู่สมรส ตลอดจนการกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร โดยในส่วนการใช้อำนาจปกครองบุตร ตามมาตรา 37 แห่ง Family Law Act มุ่งเน้นประโยชน์สูงสุดของเด็ก (Best Interests of the Child) เป็นหลัก โดยจะต้องคำนึงถึงสุขภาพกาย จิตใจ และทางอารมณ์ที่มั่นคง ความปลอดภัย และความเป็นอยู่ที่ดีของเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งก่อนการตัดสินใจว่าบุคคลใดเหมาะสมที่จะเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง (Parent) จะต้องมีการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว ตามที่มาตรา 38 บัญญัติไว้ก่อนกฎหมายใหม่จึงมีได้มีลักษณะเป็นการตายตัว แต่ให้คำนึงถึงลักษณะเฉพาะของเด็กและครอบครัวนั้น ๆ ในส่วนการแบ่งทรัพย์สินและหนี้สินของคู่สมรส กฎหมายดังกล่าวกำหนดให้แบ่งกันคนละครึ่ง แต่อย่างไรก็ดี คู่สมรสสามารถทำความตกลงกันเองได้ และเมื่อมีการตกลงกันแล้ว ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่สามารถที่จะบอกล้างได้ง่าย ในข้อตกลงดังกล่าว

สำหรับกลไกในการระงับข้อพิพาทระหว่างคู่สมรส กฎหมายฉบับใหม่มุ่งเน้นที่จะให้คู่สมรสมีการตกลงกันนอกศาลมากกว่าที่จะมาตกลงกันในศาล เนื่องจากเชื่อว่าการระงับข้อพิพาทที่ดีที่สุดคือการที่คู่กรณีได้ตกลงกันเอง ทั้งเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายและรวดเร็ว ซึ่งรูปแบบของการระงับข้อพิพาทดังกล่าวอาจเป็นการเจรจาตกลงกันระหว่างทนายความของทั้งสองฝ่าย หรือมีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยเอกชนหรือหน่วยงานที่ใช้ชื่อว่า Family Justice Centre ให้บริการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังมีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแบบกึ่งอนุญาโตตุลาการ แต่เป็นหน่วยงานเอกชนภายนอกและมีค่าใช้จ่ายสูง ในคดีที่มี

ข้อพิพาทและข้อยุ่งยาก จะมีการจัดตั้งผู้ประสานงานผู้ใช้อำนาจปกครอง (Parenting Coordinator) เพื่อทำหน้าที่ติดตามการปฏิบัติตามข้อตกลงหรือคำสั่ง ซึ่งกฎหมายจะกำหนดคุณสมบัติ การอบรม และแนวทางการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ทำหน้าที่ใกล้เคียงข้อพิพาท ซึ่งน่าจะไม่แตกต่างจากกรณีของศาลเยาวชนและครอบครัวของประเทศไทยมากนักที่มีการตั้งผู้ประนีประนอมคดีครอบครัว

กรณีที่คู่สมรสต้องการหย่าร้างกัน กฎหมายดังกล่าวได้กำหนดเงื่อนไขในการหย่าไว้ 2 ประการ กล่าวคือ ประการแรก คู่สมรสไม่สามารถหย่าได้หากยังไม่มีข้อตกลงหรือการจัดการเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรให้ครบถ้วน และประการที่สอง คู่สมรสจะต้องแยกกันอยู่มาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี การหย่าจะทำโดยความยินยอมก็ได้ โดยคู่ความสามารถทำความตกลงกันให้เรียบร้อยแล้วนำไปยื่นต่อศาลเพื่อให้ศาลมีคำสั่งต่อไป

ในส่วนการกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร ประเทศแคนาดามีการกำหนดกฎเกณฑ์และตารางคำนวณค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรให้แก่รัฐต่าง ๆ ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตรหลังจากการแยกทางกันของคู่สมรส โดยวางอยู่บนพื้นฐานที่ว่าคู่สมรสทั้งสองฝ่ายมีความรับผิดชอบทางการเงินร่วมกันเพื่อรองรับความต้องการของบุตร โดยพิจารณาจากรายได้ของคู่สมรส จำนวนบุตรและเวลาที่ให้แก่บุตร มีการกำหนดแนวทางการพิจารณาค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร (Child Support Guidelines) ไว้เพื่อเป็นมาตรฐานในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย และเป็นการสะท้อนให้เห็นมาตรฐานการดำรงชีวิตของเด็กก่อนการแยกทางหรือการหย่าร้างเพื่อลดข้อโต้แย้งและความตึงเครียดระหว่างคู่ความ อันเป็นผลให้กระบวนการใกล้เคียงข้อพิพาทและการพิจารณาของศาลทำได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ศาลอาจมีคำสั่งให้จ่ายค่าอุปการะเลี้ยงดูเป็นงวด ๆ ก็ได้

และหากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม ผู้มีส่วนได้เสียอาจร้องขอให้ปรับเปลี่ยนคำสั่ง

ของศาลได้เช่นเดียวกับที่กฎหมายไทยบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1598/38 ถึงมาตรา 1598/40 อย่างไรก็ตาม คู่สมรสที่เลือกจะแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยการทำความตกลงกันเองโดยไม่จำเป็นต้องใช้แนวทางการพิจารณาค่าอุปการะเลี้ยงดูบุตร (Child Support Guidelines) ก็อาจตกลงด้วยวาจาหรือหนังสือก็ได้ กฎหมายฉบับนี้มิได้กำหนดให้บุตรมีหน้าที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาไว้ แต่ให้เป็นเรื่องที่สามารถไปทำความตกลงกันเองและบุคคลย่อมพ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุ 19 ปี เว้นแต่จะได้จดทะเบียนสมรสก่อนเสียก่อน ซึ่งในกรณีดังกล่าวอาจจะแตกต่างจากกฎหมายไทยที่กำหนดให้บุตรพึงมีหน้าที่ในการอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1563 และบุคคลพึงบรรลุนิติภาวะเมื่ออายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ตามที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 19 ได้บัญญัติไว้

จากการศึกษากฎหมายครอบครัวของมลรัฐบริติชโคลัมเบียซึ่งเป็นหนึ่งในรัฐของประเทศแคนาดา จะเห็นได้ว่าไม่แตกต่างจากประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ของประเทศไทยมากนักที่มุ่งเน้นผลประโยชน์สูงสุดของเด็กหรือเยาวชน (Best Interest) เป็นหลัก เพราะเด็กหรือเยาวชน และสถาบันครอบครัว เป็นพื้นฐานสำคัญที่จะทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าและพัฒนาต่อไป

ปนตพร ชโลธร

ผู้ฝึกฝนวิชาชีพชั้นต้นประจำกองผู้ช่วยผู้ฝึกฝนวิชาชีพ

1. การจัดตั้งศูนย์

ให้คำปรึกษา

ในศาลเยาวชนและครอบครัว

ทั่วราชอาณาจักร

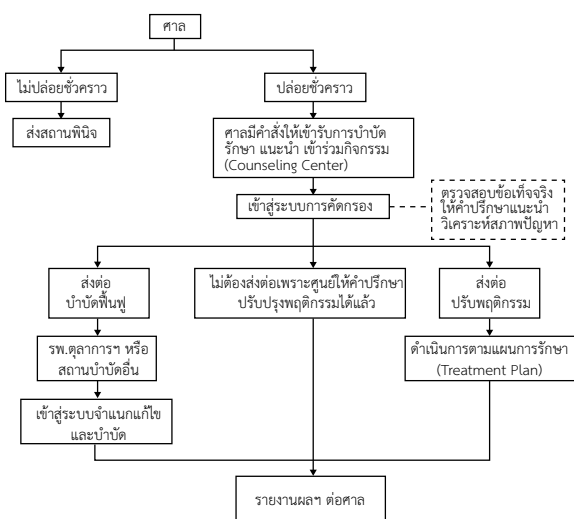
นวัตกรรมการหนึ่งของศาลเยาวชนและครอบครัวนอกเหนือไปจากมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก็คือการจัดให้มีการให้คำปรึกษาในศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชน (Counseling Center) ในศาลเยาวชนและครอบครัวทุกจังหวัด โดยเป็นการใช้อำนาจของศาลตามมาตรา 73 วรรคท้าย ที่บัญญัติว่าการมอบตัวเด็กหรือเยาวชนให้แก่ผู้ดูแลตามวรรคหนึ่งหรือการปล่อยชั่วคราว หากปรากฏต่อศาลว่าเด็กหรือเยาวชนมีความจำเป็นต้องเข้ารับการรักษาหรือรับคำปรึกษาแนะนำ หรือเข้าร่วมกิจกรรมบำบัดใด ๆ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดมาตรการเช่นนั้นด้วยก็ได้ กล่าวคือเมื่อตรวจสอบการจับกุมเด็ก

การดำเนินงานของศาลยุติธรรม

ในด้านการคุ้มครองผู้เสียหายและกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในคดีเด็กและเยาวชน

หรือเยาวชนแล้วศาลเห็นสมควรคืนเด็กหรือเยาวชนให้ครอบครัวดูแลโดยไม่ส่งไปสถานพินิจฯ ซึ่งก็คือปล่อยชั่วคราวเด็กหรือเยาวชนนั้นๆ และในระหว่างระยะเวลาที่มีการฝากขัง ศาลจะสั่งให้เด็กหรือเยาวชนไปพบนักจิตวิทยาประจำศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาสาเหตุของการกระทำความผิดและบำบัดฟื้นฟูเด็กหรือเยาวชนนั้นๆ ในช่วงเวลาก่อนฟ้อง เพราะเมื่อศาลปล่อยชั่วคราวแล้วก็ต้องถือว่าเด็กหรือเยาวชนดังกล่าว

แผนผังกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาก่อนฟ้องคดี : ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ (กรณีศาลมีคำสั่งให้รับการรักษาแนะนำตามมาตรา 73 วรรคท้าย)

อยู่ในความควบคุมของศาล ศาลมีหน้าที่ต้องดูแล ทั้งยังมีความสำคัญในฐานะที่เป็นจุดคัดกรองหรือจำแนกเด็กหรือเยาวชนก่อนเข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายเต็มรูปแบบ ไม่ว่าจะมีการทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูตามมาตรา 86 ในภายหลังหรือไม่ก็ตาม ศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำนี้เป็นขั้นตอนแรกก่อนเริ่มกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และต้องมีไว้เพื่อเสริมสร้างกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. การจัดทำคู่มือคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในศาลเยาวชนและครอบครัว

ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการบริหารศาลยุติธรรมเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ต้นแบบและมาตรการทางปฏิบัติของสหประชาชาติว่าด้วยการจัดความรุนแรงต่อเด็กในสาขาการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา จัดทำคู่มือดังกล่าวขึ้นเพื่อใช้ในศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร โดยแบ่งเนื้อหาของกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในศาลเยาวชนและครอบครัวออกเป็น 2 ขั้นตอน คือขั้นก่อนฟ้องคดี ประกอบไปด้วย ขั้นตอนพิจารณา คำร้องขอออกหมายควบคุม ขั้นตรวจสอบการจับกุม ขั้นคัดฟ้อง และศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ กับขั้นหลังฟ้องคดี ประกอบไปด้วย ขั้นตอนพิจารณา มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาตามมาตรา 90 การคุ้มครองผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 และมาตรการพิเศษแทนการพิพากษาคดีตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 มาตรา 132 วรรคหนึ่ง

ในคู่มือดังกล่าวได้ให้ความหมายของกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาไว้ว่า หมายถึงการให้ความรู้และการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนผู้มีอรรถคดี ผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย พยาน ตลอดจนผู้มาติดต่อราชการศาลตามที่กฎหมายกำหนด ทั้งนี้ กระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในคดีอาญาสามารถดำเนินการได้ในคดีอาญาทุกคดีและไม่ว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยจะให้การรับสารภาพหรือปฏิเสธ โดยศาลจะดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เบื้องต้นแก่ประชาชนผู้มีอรรถคดี และผู้มาติดต่อราชการศาล เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดี กระบวนการพิจารณา การปล่อยชั่วคราว สิทธิของผู้ต้องหา จำเลย ผู้เสียหาย และพยานตามกฎหมาย
2. ให้ผู้เสียหายทราบถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ขั้นตอนการดำเนินคดี สิทธิในการได้รับการเยียวยาในส่วนแพ่ง
3. ให้ความรู้แก่ผู้ต้องหาในชั้นคัดฟ้องเพื่อให้ทราบถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย
4. ผู้พิพากษาต้องอ่านและอธิบายฟ้องให้จำเลยฟังโดยละเอียดอย่างเคร่งครัด ให้ความรู้แก่จำเลยเพื่อให้จำเลยทราบถึงสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย ตลอดจนการบรรเทาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย ถ้ากรณีที่ผู้เสียหายประสงค์จะได้รับการบรรเทาความเสียหายและจำเลยสำนึกในการกระทำความผิดและต้องการบรรเทาผลร้าย ศาลพึงจัดให้มีการดำเนินการเจรจาไกล่เกลี่ย

ในกระบวนการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพดังกล่าว หากดูเบื้องต้นจะเหมือนให้ความสำคัญแก่ผู้ต้องหาและจำเลยเป็นหลัก เพราะศาลต้องดำเนินการแจ้งสิทธิตามกฎหมายและอธิบายข้อดีและข้อเสีย รวมทั้งหลักการเบื้องต้นของกระบวนการในศาล แต่ก็เห็นได้ว่าองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญคือผู้เสียหาย ผู้เสียหายจะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการคุ้มครอง

สิทธิและเสรีภาพนี้ด้วย ซึ่งการมีส่วนร่วมของผู้เสียหายตั้งแต่ก่อนฟ้องคดี จะทำให้การใช้มาตรการพิเศษต่าง ๆ ตามกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ ในชั้นคัดฟ้องศาลต้องแจ้งสิทธิของผู้เสียหายให้ทราบ ได้แก่ สิทธิในการร้องทุกข์และถอนคำร้องทุกข์ สิทธิในการเป็นโจทก์ฟ้องคดีอาญาด้วยตนเองและถอนฟ้องคดีอาญา รวมทั้งคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา สิทธิในการเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการ สิทธิในการยอมความในคดีความผิดต่อส่วนตัว สิทธิที่จะยื่นคำร้องในคดีอาญาที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ เพื่อขอให้บังคับจำเลยชดเชยค่าสินไหมทดแทนได้ ในกรณีผู้เสียหายยื่นคำร้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 44/1 แล้ว เมื่อศาลชั้นต้นนัดฟังคำพิพากษาให้ส่งหมายนัดฟังคำพิพากษาไปยังผู้เสียหายด้วย และหากศาลพิพากษายกฟ้องคดีอาญา หรือพิพากษาให้ค่าเสียหายไม่เต็มตามคำขอให้แจ้งสิทธิในการอุทธรณ์คำร้องในส่วนแพ่งแก่ผู้เสียหายด้วย สิทธิที่จะไม่ต้องตอบคำถามซึ่งโดยตรงหรืออ้อมอาจจะทำให้ผู้เสียหายในฐานะพยานถูกฟ้องคดีอาญา สิทธิให้จัดหาล่ามผู้เสียหายที่เป็นโจทก์หรือเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการมีสิทธิอุทธรณ์ฎีกาได้ สิทธิตรวจหรือคัดสำเนาคำให้การของตนในชั้นสอบสวนหรือเอกสารประกอบคำให้การของตน เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีต่อศาลแล้ว สิทธิคัดค้านการปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

3. แผนงานของศาลยุติธรรมตามยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561-2564

คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 9/2560 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2560 เห็นชอบแผนยุทธศาสตร์ศาลยุติธรรม พ.ศ. 2561-2564 เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานและพัฒนางานองค์กรศาลยุติธรรม โดยในยุทธศาสตร์ C (Collaboration) กำหนดให้เร่งบูรณาการเครือข่ายด้านการยุติธรรมทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ มีตัวชี้วัดหนึ่งคือ "เด็กและเยาวชนในคดีอาญา รวมถึงผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งได้รับการแก้ไขบำบัด ฟื้นฟู เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตามกฎหมายกำหนด ร้อยละ 80 ไม่กลับมาก่อทำผิดซ้ำและคู่ความในคดีครอบครัวมีความพึงพอใจต่อสัมพันธภาพที่ติดกันแม้ไม่อาจรักษาสถานภาพของการสมรสไว้ได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จากคดีครอบครัวที่ขึ้นสู่ศาลเยาวชนและครอบครัวทั้งหมดภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 โดยการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม" โดยมีแนวทางดำเนินการ ได้แก่

1. พัฒนาระบบการจำแนกเด็กและเยาวชนในคดีอาญา การแก้ไขบำบัดฟื้นฟูและการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน และผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามบทบัญญัติของกฎหมาย และ
2. จัดให้มีระบบบริหารเครือข่ายชุมชนที่มีประสิทธิภาพ และสามารถผลักดันให้เกิดการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Work from Home

แนพล นัเทศ

นักวิชาการคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการ

หลังจากสถานการณ์โควิด-19 (COVID-19) การทำงานแบบ Work from Home (WFH) นับได้ว่าเป็นแนวทางที่สามารถลดความเสี่ยงในการได้รับเชื้อและการแพร่กระจายต่อได้เป็นอย่างดี การทำงานให้มีประสิทธิภาพคงหนีไม่พ้นการสื่อสารระหว่างเพื่อนร่วมงานและการประชุมในวาระต่าง ๆ การเลือกเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกันนับได้ว่าเป็นตัวเลือกที่สามารถทำได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ในปัจจุบันมีแอปพลิเคชันหรือโซลูชันต่าง ๆ ที่ตอบโจทย์ให้เลือกใช้มากมาย จึงขอแนะนำแอปพลิเคชันโปรแกรมที่น่าสนใจ ที่สามารถนำมาใช้อำนวยความสะดวกในการประชุมออนไลน์เพื่อให้การทำงานแบบ Work from Home มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วิธีการสมัครใช้งาน Cisco Webex Meeting สำหรับการใช้งานฟรี

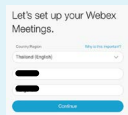
1. เข้าไปที่ <https://www.webex.com/> ผ่านเว็บเบราว์เซอร์

2. เลือก Start for Free

3. กรอกอีเมลที่จะใช้สมัครลงไป และกด Sign Up

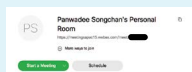
4. เลือกประเทศ กรอกชื่อ นามสกุล และกด Continue

5. เข้าไปตรวจสอบอีเมลจากที่ได้รับจาก Cisco ในอีเมลที่เราใช้สมัคร และกด Create Password

6. ตั้ง Password ที่จะใช้เข้าสู่ระบบ

7. เสร็จสิ้น

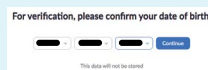
วิธีการสมัครใช้งาน Zoom สำหรับการใช้งานฟรี

1. เข้าไปที่ <https://zoom.us/> ผ่านเว็บเบราว์เซอร์

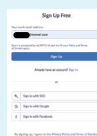
2. เลือก SIGN UP, IT'S FREE

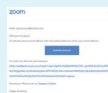
3. ยืนยันวันเกิด

4. กรอกข้อมูลอีเมลหรือเลือกลงทะเบียนด้วยโซเชียลเน็ตเวิร์กอื่น ๆ

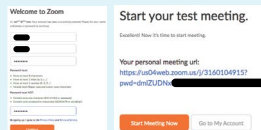
5. เข้าไปตรวจสอบอีเมลจากที่ได้รับจาก zoom ในอีเมลที่เราใช้สมัคร และกด Activate Account

6. ถ้าไม่ได้สมัครในนามของโรงเรียนกด No

7. กรอกชื่อและ Password และ กด Continue

8. เสร็จสิ้น

ทั้งนี้แอปพลิเคชันให้บริการฟรีอาจมีข้อจำกัดในด้านระยะเวลา จำนวนผู้เข้าร่วม รวมทั้งฟังก์ชันเสริมต่าง ๆ ถ้าหากต้องการใช้ฟังก์ชันดังกล่าวจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมตามข้อกำหนดของแต่ละบริษัทเจ้าของแอปพลิเคชัน เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามต้องการ มีข้อสงสัยหรือต้องการคำแนะนำ ติดต่อได้ที่ส่วนเทคโนโลยีสารสนเทศในศาลฎีกาณะครับ ยินดีให้บริการครับ

เล่าเรื่องจากเมืองนอก

VICTORIA ที่คิดถึง

วิรา ยากะจิ ณ พิกุล

ผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

ในช่วงเวลาที่ทุกคนกังวลเกี่ยวกับการระบาดของโรคโควิด-19 ไปทั่วทุกส่วนของโลก จนสำนักงานศาลยุติธรรมถึงกับมีคำสั่งให้ยกเลิกการเดินทางไปศึกษาอบรมในต่างประเทศของผู้พิพากษาในหลักสูตรต่าง ๆ แล้วเลื่อนออกไปโดยไม่มีกำหนด แต่ฉันกลับคิดถึงเธอ แม้เวลาผ่านไปหลายเดือนแล้วที่เราห่างกัน ฉันเริ่มมานั่งคิดว่าทำไมฉันคิดถึงเธอ

ฉันได้รับโอกาสจากท่านประธานศาลฎีกา ท่านประธานแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวในศาลฎีกาและสำนักงานศาลยุติธรรมให้เข้ารับการอบรมดูงานในโครงการฝึกอบรมสำหรับข้าราชการตุลาการหลักสูตร “กฎหมายเกี่ยวกับเยาวชนและครอบครัว” ณ มหาวิทยาลัยวิกตอเรีย รัฐบริติชโคลัมเบีย ประเทศแคนาดา ระหว่างวันที่ 24 มิถุนายน ถึงวันที่ 5 กรกฎาคม 2562 คณะของเราซึ่งประกอบไปด้วยท่านอาจารย์ผู้พิพากษาในศาลฎีกา ท่านอาจารย์ผู้พิพากษาจากศาลอุทธรณ์คดีชั้นอุทธรณ์พิเศษแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว และท่านผู้พิพากษาศาลชั้นต้นจากหลายศาลทั่วประเทศ เรียกว่า หลากสไตล์แต่ล้วนใจเดียวกัน พวกเราออกเดินทางถึงบ้านของเธอ ในวันที่ 23 มิถุนายน ไม่สิ...กว่าจะถึงนะ พวกเรานั่งเครื่องบิน 19 ชั่วโมง ไปลงที่สนามบินเมืองแวนคูเวอร์ เราต้องนั่งรถบัสอีก 30 นาที มาถึง Tsawwassen Ferry Terminal ลงจากรถบัสขึ้นไปในห้องโดยสารของเรือเฟอร์รีนานประมาณ 1 ชั่วโมง 35 นาที เพื่อข้ามทะเลไปขึ้นที่ Swartz Bay Terminal แล้วก็นั่งรถบัสต่ออีก 30 นาที จึงจะถึงโรงแรม Delta Hotel by Marriott เรียกว่าสะบักสะบอมขนาดนี้...ต้องรักกันจริงจึงดันดันมาหา

จริง ๆ แล้วพอถึงโรงแรมก็แทบจะหายเหนื่อยกันทีเดียว เพราะที่พักของฉันกับคณะที่ทางโรงเรียนจัดให้เป็นโรงแรมริมอ่าว ไม่ไกลจากใจกลางเมืองนัก เดินข้ามสะพานมาหน่อยก็ถึงย่านคาวนทาวน์ของเมือง แต่ที่ฉันชอบคือห้องอาหารริมน้ำที่พวกเรานั่งรับประทานอาหารเช้านั้นในตอนเช้า ๆ เลยได้นั่งดูเครื่องบินน้ำมารับเพื่อน ๆ ของเธอจากเกาะวิกตอเรียไปทำงานที่แวนคูเวอร์ สิ่งที่ชอบอีกอย่างคืออิมเปิดตลอด 24 ชั่วโมง แถมมีน้ำดื่มพร้อมแอปเปิ้ลเขียวใส่กระຈาดไว้ให้ทานเล่นหลังออกกำลังกายต่างหาก ไปเดินเที่ยวเล่นกลับมาออกกำลังกายในยิมต่อเป็นอันหลับสบาย

สองสัปดาห์ฉันได้พักที่บ้านเธอ กินนอนเที่ยวเล่นสลับเรียนรู้งานค่อย ๆ รู้จักเธอทีละเล็กละน้อย ว่าบรรพบุรุษของเธอส่วนใหญ่ที่มาจากประเทศอังกฤษ ต่างจากบรรพบุรุษอีกส่วนที่มาจากประเทศฝรั่งเศสไปขึ้นฝั่งที่ควิเบก ต่อมาเครือญาติเธอมีเชื้อชาวเอเชียอย่างจีน ฟิลิปปินส์ อินเดีย มาผสมบ้าง บ้านเธอจึงมีความงามอย่างบ้านเรือนอังกฤษยุคเก่า แต่จากการอบรมฉันจึงพบว่าเธอยังเหลือพื้นที่ส่วนหนึ่งไว้สำหรับเจ้าของพื้นที่ชนเผ่าพื้นเมืองเดิมหลายชนเผ่ายอมรับความเป็นตัวตนของชนกลุ่มน้อย โดยให้พวกเขาสามารถใช้กฎหมายของชนพื้นเมือง (Indigenous Law) เท่าที่ไม่ขัดต่อรัฐธรรมนูญของประเทศ เช่น กฎหมายครอบครัว ถึงตรงนี้ฉันอยากอวดเธอว่า ประเทศไทยบ้านของฉันในพื้นที่พิเศษอย่างจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นมุสลิม เขาก็มีโอกาสใช้กฎหมายครอบครัวมรดกอิสลามตามความเชื่อเหมือนกันนะ

โรงเรียนของเธอตั้งอยู่ในธรรมชาติที่สวยงาม ฉันแอบเห็นกระรอกหางยาวกระโดดข้ามต้นไม้อยู่บนหน้าต่างห้องเรียนในยามบ่ายช่วงพักสายตากับใบไม้สีเขียวอ่อนเขียวแก่รอบอาคารเรียน ฉันใช้เวลาอยู่ที่โรงเรียนนี้ไม่นาน ขอบคุณที่เปิดโอกาสให้ฉันได้เห็นเธอ เรียนรู้ผ่านอาจารย์เก่ง ๆ เกือบ 30 ท่าน ที่ผลักดันมาเล่าให้ฟังว่าประเทศแคนาดาให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาเด็กและเยาวชน ดังจะเห็นได้จากมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่พระราชบัญญัติเยาวชนผู้กระทำความผิดกฎหมาย (Juvenile delinquents Act) ในปี ค.ศ. 1908 จนกระทั่งปี ค.ศ. 1984 มีประกาศให้ใช้พระราชบัญญัติผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชน (Young Offenders Act) แล้วต่อมาในปี ค.ศ. 2003 ก็มีการประกาศ

ใช้พระราชบัญญัติความยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน (The Youth Criminal Justice Act) ใช้บังคับเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ในกฎหมายทั้งสามฉบับดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติฉบับแรก ใช้คำว่า delinquents อันมีความหมายถึงเด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิดกฎหมาย ต่อมา พระราชบัญญัติฉบับที่สองได้เปลี่ยนเป็น Offenders อันหมายถึงผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องหา จนกระทั่งพระราชบัญญัติฉบับล่าสุดที่ใช้คำว่า Youth Criminal Justice อันหมายถึง ความยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็กและเยาวชน แสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของผู้ร่างกฎหมาย ที่ต้องการแยกบุคคลออกจากพฤติกรรม และไม่ต้องติดป้ายว่าเด็กหรือเยาวชนเป็นผู้กระทำความผิด สารสำคัญของกฎหมายทั้งสามฉบับนี้อยู่ที่วิธีการสำหรับเด็กหรือเยาวชนที่นำมาใช้ โดยแยกผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนออกจากผู้ใหญ่ที่กระทำความผิดอย่างชัดเจน ทั้งวิธีดำเนินคดีและสถานที่ในการควบคุมหรือกักขัง เพื่อป้องกันการลอกเลียนแบบในพฤติกรรม โดยให้มาตรการบังคับโทษจำคุกหรือกักขังเด็กหรือเยาวชนเป็นทางเลือกสุดท้าย หลังจากที่ได้ มาตรการอื่นใช้ไม่ได้ผลแล้ว หลักการนี้คล้ายกับวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนที่ใช้ใน ศาลเยาวชนและครอบครัวของไทย

นอกจากนี้ อาจารย์ยังเล่าให้ฟังว่าประเทศแคนาดาให้ความสำคัญกับการคุ้มครองเด็ก โดยการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์อายุของเด็กหรือเยาวชนที่จะรับโทษตามกฎหมาย จากเดิมที่ กฎหมายกำหนดให้เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 7 ปีขึ้นไปสามารถรับโทษตามกฎหมายได้ แต่ในพระราชบัญญัติ ผู้กระทำความผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนและพระราชบัญญัติความยุติธรรมทางอาญาสำหรับเด็ก และเยาวชนได้เปลี่ยนแปลงเกณฑ์อายุเด็กหรือเยาวชนที่จะรับโทษตามกฎหมายได้จะต้องมีอายุ ตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไปเท่านั้น ส่วนเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี เมื่อกระทำความผิดอาญา จะไม่ถูกดำเนินคดี แต่กฎหมายจะกำหนดให้ใช้วิธีการอื่นแทน เช่น การให้นักสังคมสงเคราะห์ ช่วยดูแลให้คำแนะนำแก่ครอบครัวของเด็ก หรือหากครอบครัวเด็กไม่สามารถดูแลได้อาจมี หน่วยงานหรือองค์กรมาจัดให้เด็กได้รับการสงเคราะห์ โดยจะต้องไม่มีการเปิดเผยชื่อหรือข้อมูล เด็ก เยาวชน ผู้กระทำความผิดต่อสาธารณะ เมื่อคดีสิ้นสุดแล้ว เด็กหรือเยาวชนผู้กระทำความผิด จะได้รับการล้างประวัติการกระทำความผิดทั้งหมดเพื่อให้สามารถกลับคืนสู่สังคมไปใช้ชีวิต ตามปกติได้ นอกจากนี้ รัฐยังให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นการจัดหา ที่อยู่อาศัยที่มั่นคง การให้การศึกษาและให้อาชีพแก่เด็กและเยาวชน การส่งเสริมเด็กและ เยาวชนให้มีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจและสามารถให้คำแนะนำ

ฉันอยากบอกเธอว่าแนวคิดของกฎหมายเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนในเมืองไทยบ้านฉันนั้น ก็ไม่แตกต่างจากแคนาดาบ้านเธอมากนักในเรื่องการเบี่ยงเบนเด็กและเยาวชนที่รู้สำนึก ในการกระทำความผิดให้ออกไปจากกระบวนการพิจารณาพิพากษาคืออาญา โดยให้มาตรการพิเศษแทน การดำเนินคดีอาญาและการพิพากษา เช่น ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว มาตรา 86 ที่กำหนดมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาก่อนฟ้องคดี มาตรา 90 กำหนด มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาหลังฟ้องคดี หรือมาตรา 132 และมาตรา 133 กำหนด มาตรการแทนการพิพากษาคดี เหล่านี้เพื่อให้โอกาสเด็กและเยาวชนที่เคยกระทำความผิดพลาดได้มี การแก้ไข ปรับปรุง เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน สามารถเริ่มต้นชีวิตใหม่ อย่างไรก็ตาม เราไม่ได้ละเลยกรณีเด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดทางอาญาในคดีที่พฤติการณ์ร้ายแรง พนักงานอัยการก็สามารถฟ้องต่อศาลและศาลสามารถลงโทษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้

อีกประการที่อยากบอกเธอคือทุกคนที่โรงเรียนดูแลฉันดีมากเสียจนฉันไม่ทันจะ เอยปากขออะไร แต่แค่ก็รู้ความต้องการของฉันกับเพื่อน ๆ ในคณะจนฉันประทับใจจริง ๆ ฉันชอบ แนวคิดที่ครูใหญ่บอกนักเรียนว่าอยากเป็นดังสะพานที่ทำให้นักเรียนที่เข้าใจจนเอเชีย และต้องการ ให้คนเอเชียเข้าใจตัวเธอด้วย สะพานแห่งนี้จะต้องมีคนเดินข้ามผ่านไปมามากมายตลอดเวลา และที่ผ่านมามีคนใจที่เป็นคนหนึ่งซึ่งได้ข้ามสะพานนี้แล้ว ถ้ามีโอกาสฉันจะบอกต่อไปให้เพื่อนฉัน ลองข้ามสะพานนี้ดูนะ

ยามเย็นหลังเลิกเรียนการเดินเล่นเที่ยวชม บ้านเมือง ปราสาท หรือพิพิธภัณฑ์ล้วนเป็นสิ่งที่น่าสนใจโปรดปราน ไม่น้อยกว่าการเที่ยวชิมอาหาร ขนม ไอศกรีมเจ้าดังตามที่มีผู้เคยผ่านมาเขียนรีวิวแนะนำไว้ หรือกระทั่งร้านหนังสือ มอนโรในตำนานที่ฉันมีโอกาใช้ช่วงเย็นหลายวันตะลุม ค้นตามชั้นหนังสือ จนคนขายจำหน้าได้แต่เลือกซื้อเล่มเล็ก ๆ ที่สนใจติดกลับมาอ่านระหว่างเดินทางกลับบ้าน และสิ่งที่ คิดว่าโชคดีมากอีกประการคือฉันอยู่บ้านเธอในวันเกิดเธอพอดี ทั้งที่เป็นวันหยุด แต่เราต้องเรียนหนังสือ ก่อนที่โรงเรียน จะพาไปเที่ยวชมสวนโบซาร์ต สวนพฤกษชาติที่สวยงาม ระดับโลก แล้วเปิดโอกาสให้พวกเราได้ร่วมงานเลี้ยงฉลอง วันเกิดของเธอที่จัดใหญ่โตหน้าอาคารรัฐสภา ทั้งสนุกกับ คนตรีคอนเสิร์ตและผู้คนแต่งกายสวยงามร้านรวงในเมือง ประดับประดาด้วยธงทิวสวยงามมาก ฉันไม่เคยเห็นดอกไม้ไฟ ไกลขนาดนี้มาก่อนเลยในชีวิต

ในวันหยุด เมื่อได้ไปเที่ยว ฉันพบว่าเธอรัก ธรรมชาติมาก บ้านเธออยู่ริมทะเลที่อุดมสมบูรณ์ที่สุด วันไหนอากาศดี เธอจะมีเพื่อนเล่นเป็นสัตว์น้ำน่ารัก อย่างอู้ง แวนน่าตัวอ้วน ปลาฉลาม นากตัวน้อย บนท้องฟ้าก็มีนกอินทรี นกนางนวล ปาและสวนรอบ ๆ บ้านเธอมีทั้งนกยูง นกฮูก แร็กคูน เป็ดน้ำ รวมทั้งกวางน้อยเดินไปมาดูเพลินเชียว ฉันว่าเธอคงถูกสอนให้รักและผูกพันกับธรรมชาติมากเลย ธรรมชาติถึงรักเธอขนาดนี้

เมื่อมองเข้าไปในครัวที่บ้านเธอ เธอปรุงอาหาร จากวัตถุดิบธรรมชาติและปลอดสารพิษ วันก่อนฉันได้ชิม มันฝรั่งทอดกรอบโรยชีสราดซอสเกรวี่รสชาติเข้มข้น ที่เรียกว่า Poutine ชื่อแปลกแต่อร่อยชวนชิมเพลินเลยเที่ยว และ ต้องชมว่าแม่ครัวของเธอหาอาหารทะเลได้สดมาก สูตรอาหาร ต้นตำรับจากอังกฤษยังคงใช้การได้ดี อย่างเมนูที่เรียกว่า fish and chip นั้น ฉันได้ลิ้มรสจากหลายที่หลายมือ รสชาติ ความสดของอาหารช่างน่าประทับใจ แอบแปลกใจเล็ก ๆ กับเมนูหอยนางรมที่เธอนำไปซูปแบ่งทอดทำให้ฉันคิดถึง หอยนางรมซูปไข่ทอดแถวปากน้ำตาปี จังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่เพื่อนฉันหลายคนกลับบอกว่ามันอร่อยอย่างน่ามหัศจรรย์

ในวันที่มาฉันเรื่องราวมาเรียบเรียงเป็นบันทึกนี้ ฉันยังรู้สึกว่ามีเรื่องเล่าดี ๆ ของเธอมากมายอยู่ใน ความทรงจำ กับบ้านเมืองที่สงบงาม มีความรู้หลากหลาย ให้เก็บเกี่ยวและรับพลังด้านบวกกลับมาทำงานต่อไป หวังว่าเราจะได้พบกันอีก

ด้วยรักและคิดถึง
Vira.

หมายเหตุ: ขอบคุณแรงบันดาลใจจาก Facebook: solos benz nipanutiyun

ปณิธาน:

Run for Health

ท่านคณบดีทรงชัย ฉายไพโรจน์ เลขาธิการศาลฎีกา

พรประภา ทรงฤกษ์

นิติกร

พิจิตร กลางเสนา

นิติกรปฏิบัติการ

ทราบว่าท่านเลขาธิการศาลฎีกามีงานอดิเรกที่ชื่นชอบอย่างหนึ่ง คือการออกกำลังกายด้วยการวิ่งจนถึงขนาดเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอนมาแล้วหลายครั้งหลายหน จึงอยากให้ท่านเล่าถึงที่มาของงานอดิเรกดังกล่าวค่ะ

ท่านเลขาธิการศาลฎีกา: ที่มาคือเกิดจากปัญหาสุขภาพ มีอยู่วันหนึ่งที่ผมนอนตื่นขึ้นมาแล้ว ร่างกายข้างซ้ายชา ชาไปสักพักหนึ่งก็หาย แล้วก็อีกสองสามคืนต่อมา พอตื่นเช้ามาก็มีอาการแบบเดิมอีก ก็คือเป็นแบบนี้อยู่สองสามครั้ง ผมก็เลยไปหาหมอ หมอก็บอกว่าผมอาจจะมีปัญหาเรื่องไขสันหลัง แล้วก็น้ำหนัก หมอก็แนะนำให้กินยาลดไขมัน แต่ผมไม่กิน เพราะผมเคยเห็นคนกินยาลดไขมันแล้วต้องกินตลอดชีวิต ผมก็เลยไปปรึกษาเพื่อนคนหนึ่งซึ่งเขาเคยมีลักษณะอาการแบบนี้ แล้วเขาก็สามารถหายได้ ไขมันลดลง เขาบอกว่าเขาใช้วิธีการวิ่งออกกำลังกาย แล้วน้ำหนักของเพื่อนผมก็ลดมา 20-30 กิโลกรัมเลย จำแทบไม่ได้ แต่ว่าเขาสุขภาพดีขึ้น ผมเลยเริ่มต้นออกกำลังกาย เริ่มแรกผมวิ่งไม่ได้หรอก เพราะผมเจ็บเข่า แล้วก็น้ำหนักเยอะ ตอนนั้นน้ำหนักประมาณ 84 กิโลกรัม ผมใช้วิธีเดินเอา แต่เดินต่อเนื่อง คือผมตั้งเป้าหมายว่าผมต้องออกกำลังกายทุกวัน ผมก็เดินวันละ 40-45 นาที เดินอยู่ประมาณ 2 เดือน จึงค่อย ๆ วิ่ง แรก ๆ วิ่งได้ 5 นาทีก็เหนื่อยแล้ว วิ่งสลับเดิน จนกระทั่งวิ่งมากกว่าเดิน

ท่านมีจุดมุ่งหมายสูงสุดสำหรับการออกกำลังกายด้วยการวิ่งหรือไม่ อย่างไรคะ

ท่านเลขาธิการศาลฎีกา: คือผมอยากจะรักษาสุขภาพให้แข็งแรง อยู่ตลอดเวลา นี่คือการมุ่งหมายของการออกกำลังกาย ส่วนจุดมุ่งหมายต่อไปคือจะวิ่งมาราธอนให้ครบทั้ง 6 สนามเมเจอร์ ตอนนี้ผมได้ 2 สนามเมเจอร์แล้ว ก็คือสนามชิคาโกกับสนามเบอร์ลิน แต่ว่าผมก็ยังเหลืออีก 4 สนามเมเจอร์ คือสนามโตเกียว สนามบอสตัน สนามลอนดอน และสนามนิวยอร์ก แต่จริง ๆ แล้วจุดมุ่งหมายสูงสุดคืออยากให้มีพลังกำลังที่จะวิ่งได้แบบนี้ไปเรื่อย ๆ โดยไม่มีโรคประจำตัว

ประโยชน์ที่ได้จากการวิ่งมีอย่างไรบ้างคะ

ท่านเลขาธิการศาลฎีกา: ผมคิดว่าประโยชน์ข้อแรกๆที่ทุกคนน่าจะได้เหมือนกันคือสุขภาพดีขึ้น ผมนอนหลับง่ายขึ้น หลับสนิทมากขึ้น แล้วก็เหนื่อยน้อยลง ทำอะไรก็ไม่ค่อยเหนื่อย ประโยชน์ข้อที่สองก็คือความจำดีขึ้นต่างจากก่อนออกกำลังกายลิบลับ ประโยชน์

ข้อที่สามก็คือหลังจากออกกำลังกาย ร่างกายจะหลั่งสารเอ็นดอร์ฟิน (Endorphin) คือถ้าออกกำลังกายหนัก ๆ นะครับ เช่น ออกกำลังกายสักชั่วโมงสองชั่วโมงให้เหงื่อออก เราจะรู้สึกมีความสุขมาก อันนี้ที่เขาเรียกว่าคนเสพติดการวิ่ง ด้วยเหตุนี้ผมจึงวิ่งสัปดาห์ละ 5-6 วัน

ก่อนเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอนในแต่ละครั้งต้องมีการเตรียมความพร้อมหรือไม่ อย่างไร และการเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอนครั้งที่ท่านประทับใจมากที่สุดคือครั้งใดคะ

ท่านเลขาธิการศาลฎีกา: ทุกครั้งที่ผมจะมีรายการแข่งมาราธอนทั้งในประเทศและต่างประเทศ ระยะทางที่เราวิ่งคือ 42.195 กิโลเมตร ผมใช้เวลาวิ่งประมาณ 5 ชั่วโมงกว่า การใช้ระยะทางแบบนี้ เวลาแบบนี้ ถ้าไม่ผ่านการซ้อมหนัก มนุษย์ทั่วไปหรือคนวิ่งธรรมดาทำไม่ได้หรอก โดยก่อนวิ่งแต่ละรายการแต่ละครั้งเราวิ่งแล้วอีก 6 เดือนข้างหน้า เราจะต้องมาราธอน ก็ต้องซ้อมหนักเลย คือต้องวิ่งวันธรรมดาทุกวันอย่างน้อย 10 กิโลเมตร จันทร์ถึงศุกร์ แล้ววันเสาร์หรือวันอาทิตย์ คุณต้องวิ่ง 20 กิโลเมตรเป็นอย่างน้อย แล้วพัก 1 วัน ต้องทำอย่างนี้ 6 เดือน แล้วก่อนวันแข่งขัน 1 เดือน ต้องวิ่งวันละ 10 กิโลเมตร อย่างน้อยสัปดาห์ละ 5 วัน แล้ววันเสาร์ต้องวิ่งอย่างน้อย 30 กิโลเมตร สัก 1 ครั้งถึงจะวิ่งมาราธอนได้ไม่บาดเจ็บ ถือว่าเป็นการเตรียมตัวที่หนัก ไม่ใช่อะไรที่สนุก ในการวิ่งมาราธอน แต่ว่าประโยชน์ของการวิ่งมาราธอนก็คือว่าท่านที่ที่คุณวิ่งเข้าเส้นชัยได้ คุณจะรู้ว่าเป็นอะไรที่เป็นความสุขที่สุดในชีวิต เป็นความสำเร็จอันยิ่งใหญ่ ส่วนการเข้าร่วมการแข่งขันวิ่งมาราธอนครั้งที่ประทับใจมากที่สุดเป็นรายการที่ผมไปวิ่งที่ญี่ปุ่นที่จังหวัดคานาซาว่า ครั้งนั้นผมวิ่งตากฝน คือฝนตกหนักทั้งวัน แต่ผมวิ่งตากฝนอยู่ 5 ชั่วโมง 12 นาที ครั้งนั้นเป็นการวิ่งที่ชิล (Chill) มาก เป็นการวิ่งที่ไม่เหนื่อย เนื่องจากตอนวิ่งอุณหภูมิประมาณ 2 องศา แต่ว่าหลังจากวิ่ง ร่างกายหนาวสั่นอยู่ประมาณ 2-3 วัน เหมือนความเย็นเข้าไปในร่างกายแล้วไม่ออกมา นับเป็นครั้งที่ประทับใจที่สุดเพราะรู้สึกวิ่งดีมาก วิ่งเหมือนแบบตัวเองลอยไปกลางสายฝนอย่างช้า ๆ และระหว่างการแข่งขัน 42 กิโลเมตร ชาวบ้านชาวเมืองออกมาเชียร์ตลอดเส้นทาง และให้การต้อนรับดีมาก ประทับใจมากครับ

หากมีผู้สนใจหันมาออกกำลังกายด้วยการวิ่ง ท่านมีคำแนะนำเป็นลำดับอย่างไรบ้างคะ

ท่านเลขาธิการศาลฎีกา: ลำดับคือถ้าวิ่งได้วิ่งเลย วิ่งได้แค่ไหนแค่นั้น เด็กก็ได้ วิ่งสลับเดินก็ได้ หรือถ้าวิ่งไม่ไหวก็เดินก่อน อย่างน้อยต้องใช้เวลาวันละ 1 ชั่วโมง แล้วค่อย ๆ พัฒนาไปครบ 1 เดือน ก็พัฒนาเป็น 2 ชั่วโมง หรือว่าวิ่งมากขึ้นเดินมากขึ้นสุดแล้วแต่ แต่ต้องไม่หยุด ทุกวันนี้เลิกงานแล้ว ตอนเย็นประมาณ 6 โมงเย็น ผมจะวิ่งอย่างน้อย 2 ชั่วโมง ถ้าเสาร์อาทิตย์ในสถานการณ์ปกติไม่มีโควิด ก็อยู่ในสนาม 4 ชั่วโมง ดังนั้นเริ่มต้นคือเดินก่อน ถ้าเดินชินแล้วก็วิ่ง ถ้าวิ่งแล้วก็วิ่งนานขึ้น

ขอพระคุณท่านเลขาธิการศาลฎีกาเป็นอย่างสูงค่ะที่สละเวลามาแชร์ประสบการณ์เกี่ยวกับการออกกำลังกายด้วยการวิ่งแก่ท่านผู้อ่านในครั้งนี้

รอบรั้วศาลฎีกา

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์ ประธานศาลฎีกา นางเมทินี ชโลธร รองประธานศาลฎีกา ในฐานะประธานที่ปรึกษาคณะทำงานฯ และนายสุรินทร์ ชลพัฒนา เลขาธิการประธานศาลฎีกา ในฐานะประธานคณะทำงานฯ พร้อมด้วยคณะทำงานฯ เข้าร่วมการประชุมโดยระบบสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพ (VDO Conference) ร่วมกับอธิบดีผู้พิพากษามาตร 5 อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมาตร 5 อธิบดีผู้พิพากษาศาลแรงงานมาตร 5 ศาลในสังกัดสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาตร 5 และศาลจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นศาลต้นแบบของศาลในสังกัดสำนักงานอธิบดีผู้พิพากษามาตร 5 ตามโครงการขับเคลื่อนนโยบายประธานศาลฎีกา เรื่อง “การยกระดับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานของผู้ต้องหาหรือจำเลย” เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2563 ณ ห้องประชุม 409 ชั้น 4 อาคารศาลฎีกา

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์ ประธานศาลฎีกา ได้ประชุมหารือข้อราชการโดยระบบสื่อสารทางไกลผ่านจอภาพกับอธิบดีผู้พิพากษามาตร และอธิบดีผู้พิพากษาศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคriminalคดี ฝ่าฝืนคำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัด ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 (หน้ากากอนามัย) เพื่อพิจารณาปัญหาข้อกฎหมายต่าง ๆ ได้ข้อสรุปว่าผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการออกคำสั่งห้ามบุคคลออกจากเคหสถานโดยไม่สวมหน้ากากอนามัย และพิจารณาแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดโทษ เพื่อประกอบการพิจารณาและใช้ดุลพินิจแก่ศาลทั่วประเทศ นอกจากนี้ ที่ประชุมยังมีความเห็นว่าการใช้ดุลพินิจของศาลพึงต้องใช้ดุลพินิจเป็นรายคดี โดยคำนึงถึงสภาพแห่งข้อหาและการกระทำความผิด ตลอดจนโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมของจำเลยควบคู่ไปกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อ (COVID-19) เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2563 ณ ห้องประชุม 409 ชั้น 4 อาคารศาลฎีกา

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์ ประธานศาลฎีกา ได้รับมอบ Face Shield จำนวน 500 ชิ้น จากนางนันทยา ทองสุก ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการประจำศาลฎีกา ซึ่งเจ้าหน้าที่ในศาลฎีกาได้ร่วมกันจัดทำขึ้น ทั้งนี้ จะได้ส่งไปยังศาลจังหวัดภูเก็ตเพื่อนำไปมอบให้แก่โรงพยาบาลในพื้นที่ต่อไป เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2563 ณ ห้องรับรอง ชั้น 4 อาคารศาลฎีกา

นายคมน์ทองชัย ฉายไพโรจน์ เลขาธิการศาลฎีกา เป็นประธานเปิดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการช่วยชีวิตขั้นพื้นฐาน (CPR) สำหรับข้าราชการศาลยุติธรรม ลูกจ้าง และพนักงานราชการในศาลฎีกา จำนวน 60 คน โดยรับฟังการบรรยายและฝึกปฏิบัติจาก พล.ต.ต.น.พ.พงศ์ธร สุโสมิตรี และทีมวิทยากรจากโรงพยาบาลตำรวจ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2563 ณ โรงพยาบาลตำรวจ

สกนธ์ เรืองนุ่น

หัวหน้ากลุ่มงานประชาสัมพันธ์

จุลสารศาลฎีกา เมษายน - มิถุนายน 2563 | 21

ถามมา-ตอบไป

คำถาม

ในคดีแพ่งที่ได้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครอง ต่อมาได้มีคำสั่งโอนคดีมาพิจารณาที่ศาลยุติธรรมตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 เมื่อคู่ความฎีกา ศาลชั้นต้นจะต้องตรวจสอบฎีกาของคู่ความตามกฎหมายใด อย่างไร

คำตอบ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ดังนี้

คำสั่งศาลฎีกาที่ 702/2562 ศาลฎีกาตรวจสอบแล้วเห็นว่าพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2558 ที่กำหนดให้ศาลฎีกามีอำนาจพิจารณาว่าคดีที่ได้ยื่นฎีกาใดสมควรอนุญาตให้ขึ้นสู่การพิจารณาของศาลฎีกานั้น มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2558 โดยบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว มาตรา 9 บัญญัติว่าบรรดาคดีที่ได้ยื่นฟ้องไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้บังคับตามกฎหมายซึ่งใช้อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับจนกว่าคดีนั้นจะถึงที่สุด โจทก์ฟ้องคดีนี้ที่ศาลปกครองกลางเมื่อวันที่ 21 มกราคม 2558 ก่อนวันที่พระราชบัญญัติดังกล่าวใช้บังคับ และโอนคดีมายังศาลชั้นต้น (ศาลแขวงดอนเมือง) อันเป็นศาลที่มีเขตอำนาจ ซึ่งในการโอนคดีให้ถือว่าบรรดากระบวนการพิจารณาที่ได้ดำเนินการไปแล้วในศาลที่มีคำสั่งโอนคดีเป็นกระบวนการพิจารณาของศาลที่รับโอนคดีด้วย ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล พ.ศ. 2542 มาตรา 11 และมาตรา 13 สิทธิในการฎีกาของจำเลยจึงต้องบังคับตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 247 (เดิม) และมาตรา 248 (เดิม) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับขณะยื่นฟ้องและเป็นหน้าที่ของศาลชั้นต้นที่จะตรวจสอบฎีกาและมีคำสั่งรับหรือไม่รับฎีกาของจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 232 ประกอบมาตรา 247 (เดิม) การที่จำเลยยื่นคำร้องขออนุญาตฎีกาให้ศาลรับฎีกาของจำเลยมาพร้อมกับฎีกา และศาลชั้นต้นมีคำสั่งคำร้องขออนุญาตฎีกาว่าส่งสำเนาคำร้องและคำฟ้องฎีกาให้คู่ความอีกฝ่าย หากจะคัดค้านให้คัดค้านภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ได้รับคำร้อง มิฉะนั้นให้ถือว่าไม่คัดค้าน ให้อำเภอนำส่งภายในวันนี้

รัฐพล ทองมาก

หัวหน้าส่วนคำสั่งคำร้อง

พัชรินทร์ นิธิพิเชฐ

หัวหน้าส่วนคำพิพากษา

การส่งหากไม่มีผู้รับโดยชอบให้ปิดหมาย ให้รับส่งคำร้องพร้อมคำฟ้องฎีกาและสำนวนไปยังศาลฎีกาโดยไม่จำเป็นต้องรอคำคัดค้านจึงเป็นการไม่ชอบ ดังนั้น จึงให้เพิกถอนคำสั่งของศาลชั้นต้นดังกล่าวข้างต้น และส่งสำนวนคืนศาลชั้นต้นเพื่อให้พิจารณาสั่งคำร้องขออนุญาตฎีกาและคำฟ้องฎีกาของจำเลย ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 232 ประกอบมาตรา 247 (เดิม) ในชั้นนี้ให้จำหน่ายคดีจากสารบบความของศาลฎีกา

คำถาม

ในคดีอาญาเมื่อผู้ขอประกันยื่นคำร้องขอให้ปล่อยจำเลยชั่วคราวในระหว่างพิจารณา ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวในระหว่างพิจารณาโดยให้วางหลักประกัน ผู้ขอประกันยื่นคำร้องขอลดหลักประกัน ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้ยกคำร้อง จำเลยมีสิทธิยื่นอุทธรณ์คำสั่งศาลชั้นต้นหรือฎีกาคำสั่งศาลอุทธรณ์ได้หรือไม่

คำตอบ ศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ดังนี้

คำสั่งคำร้องศาลฎีกาที่ ป. 1104/2563 ศาลฎีกาพิจารณาแล้วเห็นว่า คดีนี้จำเลยทั้งสี่ปฏิเสธฟ้องว่าร่วมกันกระทำความผิดหลายกรรมต่างกัน ความผิดแต่ละกรรมเป็นความผิดอุกฉกรรจ์ ประกอบกับศาลชั้นต้นอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ 8 ในระหว่างพิจารณาก่อนการสืบพยาน การที่ศาลชั้นต้นตีราคาหลักประกันจำเลยแต่ละคนเท่ากัน จึงนับว่าเหมาะสมแล้ว มิใช่การตีราคาหลักประกันโดยไม่ชอบ เมื่อมิใช่กรณีที่ศาลชั้นต้นไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวจำเลยที่ 8 จำเลยที่ 8 ย่อมไม่อาจใช้สิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 119 ทวิ ให้ยกคำสั่งของศาลอุทธรณ์และยกคำร้องฎีกาคำสั่งของจำเลยที่ 8

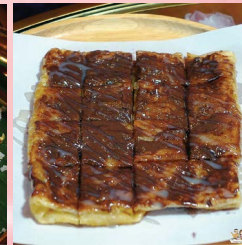

รอบรู้ชวนอร่อย

เรื่องสิทธิ์ ตันกาญจนานุรักษ์

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

รอบรู้ชวนอร่อยฉบับนี้ บก. ไม่ได้ไปชิมที่ร้านเอง เนื่องจากสถานการณ์ของโรคระบาดไวรัสโคโรนา ทำให้ร้านอาหารใหญ่น้อยงดให้บริการในร้าน แต่ก็หาเป็นอุปสรรคแต่อย่างใด เพราะสามารถหาข้อมูลได้จากน้องแท้ป นักชิมบอกต่อ ร้านที่คัดเลือกมานำเสนอนักชิมทั้งหลาย คือร้าน “คอระมัง” สาขาบางลำพู ซึ่งตกแต่งด้วยดอกไม้โทนสีชมพูทุกหนแห่งจนไม่เห็นผนังและเพดาน ให้บรรยากาศอลังการดาวล้านดวง แม้แต่โต๊ะที่นั่งที่จัดเป็นรูปตัวยูเก็บบททุกที่ที่มีดอกไม้สีชมพูอัดแน่นอยู่ใต้กระจกโต๊ะกลางที่นั่งหุ้มด้วยกำมะหยี่โทนสีชมพู เข้าใจว่าถ้าใส่เสื้อลายดอกเข้าไปทานน่าจะแยกไม่ออกว่าอันไหนดอกเราอันไหนดอกเขาเลยทีเดียว มาดูอาหารในร้านกันบ้างดีกว่า ร้านนี้มีทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน อาหารคาวที่เป็นอาหารจานเดียว ได้แก่ ขนมหุ้น น้ำยาปูผัดข้าว (สงสัยปูเยอะกว่าข้าว) กะเพราทะเล ข้าวไข่สับชั้น ข้าวหน้าไข่ชั้นกุ้ง ผัดพริกขี้หนู มาม่าหม้อแซ่บ มาม่าชุกชุก ปลาทุฟัดข้าว หมูพิไร ผัดไทย สนราคาคูอยู่ที่ 89-129 บาท เสริฟมาบนใบตองวางบนถาดหลากหลายชนิด เครื่องดื่มก็มีหลากหลายรสชาติ ตั้งแต่

ชามะนาว ชาดำเย็น น้ำลำไย น้ำเก๊กฮวย น้ำอัญชัน มะนาว น้ำผึ้งมะนาวโซดา นมสดช็อกโกแลต กาแฟช็อกโกแลต ไปจนถึงชาสมุนไพร มีซิเกเนเจอร์เป็นโอติบ (นมที่อบโรยด้วยผงไมโล) สนราคาคูอยู่ที่ 50-100 บาท เสริฟจากของคาวก็ต้องตบท้ายด้วยของหวาน ซึ่งแยกออกเป็นสองสายหวาน สายแรกเป็นโรตีสี่ที่มีเกือบทุกรูปแบบ ตั้งแต่ธรรมดาใส่ไข่ ใส่ทุเรียนใส่กล้วยหอม แยมชีส ฝอยทอง ตามตามชีสยืด ๆ ไข่ดาว น้ำผึ้ง ช็อกโกแลต ข้าวโพด วิปครีม โรตีสี่ชู (ข้าว ๆ กรอบ ๆ) จนไปถึงโรตีสี่ตัดและมีแบบเลือกใส่เอง ใส่รวมกันมา สนราคาคูอยู่ที่ 30-80 บาท สายที่สองเป็นสายขนมไทย ได้แก่ บัวลอยมะพร้าวอ่อน ปิโกมอย (ข้าวเหนียวดำ) ข้าวเหนียวเปียกลำไย สาคุเปียกแก้วมะพร้าวอ่อน ซิกเนเจอร์น่าจะเป็นน้ำแข็งไสใส่ที่อบปิ้งต่าง ๆ โดยใช้ไอศกรีมกะทิแทนน้ำแข็ง ทุกเมนูราคาเท่ากัน 85 บาท ร้านนี้นับได้ว่าอาหารถูกปาก ราคาถูกใจเลยทีเดียว เชียวครับ

NATA NA ZOTIAN